

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona,
Egy hónap 2 korona

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona,
Egy hónap 2 k. 40 l.

HIRDETÉSEK:

6-hasú sorokból soronként 20 fillér,
másuttal következéssel 15 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM 332.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg ut. 22. sz.
T. 1111111111

Arad, 1915.

POSZTKERESZTŐ
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, március 7.

Nyugalom a galíciai harctéren.

Budapest. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Oroszok részleges előretörései Lengyelországban Potrkovtól keletre fekvő szakaszon hatásos ágyutűzünkben megfiusultak. Egyébként ezen és a nyugatgalíciai arcvonalon említésre méltó esemény nem történt.

Kárpatokban a harcok néhány magaslati állás birtokáért még tartanak. Időjárás és látási viszonyok nagyobbára kedvezőtlenek.

Dé keletgalíciai harcterületen utóbbi idő eseményei után átmenetileg nyugalom állt be. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Új feladat vár a német csapatokra.

Berlin. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Angoloktól Yperntől délnyugatra ellentámadással elragadtunk egy lövészárkot. A franciák ama kísérletét, hogy a Loretto magaslaton tőlük elfoglalt hadállásból kiszorítsanak bennünket, megfiusultak. A támadásokat visszavertük, ötven franciát elfogtunk.

Champagneban a franciák Perthesnél és La Mesninnél támadásaikat folytatták. Összes támadásaik balul ütöttek ki. Perthesnél öt franciatisztet és száznegyven főnyi francia legénységet elfogtunk. Utántámadásban elragadtunk tőlük egy kis erdőt. Reithestől északra és La mesnini állásukból egy darab lövészárkot. Sikertelenül folytak franciáknak Vaugouisnál és Censenvoyenál, valamint Badonailertől keletre és Perthesből északra levő állásaink ellen intézett támadási kísérletei.

Keleti hadszíntér:

Mután Grodnótól északnyugatra levő erdős területen és Augustow körül szerzett összes hadiszakmányunk biztos helyen van, anélkül, hogy az oroszok erélyes ellenrendszabályaik ellenére is ezt megakadályozhattak volna, eddig ott alkalmazott csapataink most már más hadműveletekre állanak rendelkezésre. Ezenkívül Grodno körüli és Lomsanál nem fordult elő nevezetesebb dolog.

Oroszoknak Praesznisztől északra keletre ellenünk intézett támadásai ellenség súlyos veszteségei mellett összeomlottak.

Plonskától északra keletre is visszavertünk egy orosz támadást.

Viszulától délre eső területről nincs jelenteni való. Legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

„Krumplikenyér-szellem.”

Arad, március 6.

Virágot ültet a kertjébe, az udvarának körülözgett részébe, Nagyságos Asszonyom? Dobja ki a palántákat, a hagymákat, a rózsatőket, sőt az örökzöldet is. Egyetlen rendeltetése van ma a virágnak: hogy a harctéren menők sapkáját a nemzetiszinszalag mellett diszítse. Ha majd elfogynak a virágok, a jó fiúk a nélkül ép oly lelkesen szállanak a vagonokba, amelyek őket az ellenség elé viszik. A falusi házak kedves tornácai előtt nincs helye a hangulatnak, amelyet a tavasznak virágtarkasága teremtett ott. Hangulat és poézis — értéktelen dolgok ma. A versírók is a padlásra rakták a rimeiket; ki harctéri tudósítást csinál, ki pedig józan eikket a közéletmezés problémáiról.

A virag helyébe pedig zöltséget, főzeléknek valót és minden egyebet kell ültetni, amiből az emberi gyomor tápláléka születik ki a földből. Minden darab földbe, amely hálás a béleje vetett magért. Sokat, többet, minél többet kell ültetni. Minél több ennivaló terem az idén virág helyett a kertekben és a parlagon heverő udvarokban, annál kevesebb gondja lesz ebben a nagy, történelmi esztendőben az országnak. A husdrágásgon alig lehet segíteni, de ha egyéb táplálékban bőviben leszünk, akkor nem kell tartani a kiéhezéstől.

Az itthon maradt férfiak is sokat tehetnek ebben, de a nők számára újra olyan tér ez, amelyen hasznos módon vehetik részüket a háborús küzdelemben. A városi asszonyok, ép úgy, mint a falusiak; Ön Nagyságos Asszonyom, ép úgy, mint a paraszt asszonyok. Es nincs kétség benne, hogy a magyar nők, akik megtanultak sebeket kötni, tépést csinálni, kórházaknak való ágyneműt varni, fáradt és szomjas katonákat kiszolgálni, meg fogják tanulni a konyha-

kertészkedésnek amugy se nehéz művészetét. Nem fognak az idén hiu pálmákat öntözni, azáleákat ápolni, rózsatőket nyenesni, hanem részint a maguk becses kezeivel, részint a cselédekkel hagymát, salátát, parajt és más korai főzeléket ültetni. A virág- és erkélypályázatokat is meg kellene változtatni: annak kell adni igazán kitüntetést jelentő oklevelet, a ki a zöltségtermelésben a legtöbbet tudja fölmutatni.

Az se lenne fölösleges dolog, ha a diákok a rovar-, levélbéllyeg-, számológépek, lepke-, növény-, ásvány-, régipénz és egyéb gyűjtés helyett a konyhakertészetnek szentelnék a tanulástól szabad idejüket. Nem olyan nehéz mesterség ez, hogy a tizenöt-tizenhatéves kez meg ne tudná fogni; helyet pedig bizonyára bőven találának azokon a helyeken, a melyeket eddig labdajátékokra, vagy hasonlóra használtak föl. Mihelyt az érdekes tanár urak megértetik velük, hogy ezzel ép úgy szolgálják a hazát, mint az idősebb fiúk, a kik az iskolai padjai mellől a háborúba mehetnek, mint azok a régi, legendás diákok, a kik önként vonultak a haza védelmére; nagy számmal fognak alakulni közülök az ásó-kapás, kertművelő kis légiók.

A mint nem maradhat tétlen a kar: a mely fegyvert forgathat, nem szabad meddőnek maradni egy darabka földnek se, a melyből élelmet lehet kisedni. A szántóföldeket lesz, a ki megműveli, felszántja, beveti, learatja. A kormányoknak kellő gondja van erre és bizonyos, hogy e gondnak lesz eredménye. A szántóföldeken innét és túl, lehetőleg egy nagy veteményes kert legyen az ország. Az Uristen megadta nekünk a földet hozzá, ahhoz, hogy soha be ne válhassék ellenségeinknek az a reménye,

Városi tanácsnok dezavualja a főispánt.

(Komlóssy József újabb felterjesztése Lukács Ödön nagyváradai főjegyző ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nagyvárad, március 6.

Nagyvárad város tanácsának harmonikus együttműködését az elmúlt napokban Komlóssy József gazdasági tanácsnok, ismeretes felterjesztése megzavarta. Lukács Ödön főjegyzőről azt jelentette a belügyminiszternek, hogy katonai szolgálatra behívható, mert nem nélkülözhetetlen tisztviselője a városnak. Rimler Károly polgármester és a tanács valamennyi tagja kijelentette, hogy az őket kinosan érintő lépést, a gazdasági tanácsnok, tudtuk és megkérderésük nélkül, sőt illetéktelenül tette meg, mert amikor a hivatalosan nem is iktatott aktát elküldötte, már nem volt helyettes polgármester. Lukács Ödön volt az, akivel szemben Komlóssy a főjegyző választáson megbukott. A városi tanács, élén Rimler Károly polgármesterrel minden fentartás nélkül Lukács Ödön főjegyző mellett foglalt állást és súlyos szavakkal elítélte Komlóssy József eljárását.

Ugy képzelte ezek után minden józanul gondolkozó ember, hogy miután Lukács Ödön fölmentése a kerületi parancsnokságtól megérkezett és az új főjegyző elfoglalta állását, Komlóssy József meg lesz elégedve azzal, amit kapott és meg lesz a harmónia a városi tanácsban, semmi sem fogja megakadályozni a tanácsot a város népe érdekében végzendő munka folytatásában.

Tegnap délután Lukács Ödön főjegyző polgármesterhelyettes parancsot kapott Hoffmann alezredes állomásparancsnoktól, hogy azonnal jelentkezék nála egy parancs átvételére.

Ennek a váratlanul érkező parancsnak a híre pár pillanat alatt bejárta a városháza épületének minden hivatalos szobáját és a lehető legnagyobb mértékben felizgatta a kedé-

sir, de majd megvigasztalódik és büszke, boldog lesz, hogy fia hő.

Jelentkezett és szép uniformist kapott, ment a csapattal és álmodott sokat. Egy bajtársa meghalt — annak a helyére lépett, meghalt egy másik; ő jutott oda, ahol az küzdött. Mindig előre mentek, ő nem érzett hideget, nem látott szenvedést, csak azt látta, amit otthon megálmodott. Később patrouilleba küldték és újra előlépett. Aztán diadal diadalra jött.

Egy este őrt állni ment. Lassan havazott. Bágyadt holdfény mutatta az utat. Egy domb tetején volt az őrhelye, ahol lágy hólepel takarta a földet. Oda állt. Körül esend volt. Csak egyre havazott. A nagy szempilláin fenn akadt a hó, a lába be volt lepve. Nyugodtan állt. A diadalra gondolt. Aztán kezdett elfáradni. Eszére jutott egy kép, amely otthon a szobájában volt és amit éjjel sokszor fájó szívvel nézett. Egy katonát mindjobban eltakar a hó, míg összeesve megfagy. Most osodás tisztán látta, hogy rá is ez vár.

— Meg fogok halni! — gondolta és a szíve nagyon fájt. Két forró könnyecseppet érzett, de nem szegyelette, tudta, hogy azok az álmaj, a vágyai halálát siratják.

A hó lassan, nagyon sűrűn hullott. Már nem tudott gondolkodni, most már csak a lelke látott fényes csatáképeket és ragyogó jövőt. Érezte, amint a szívére tűznek egy nagy érdemjel és becsukta a szemét. Olyan bágyadt. Önkéntelen leült. Már nem jutott eszébe a harc, a diadal, egy édes fáradt gyerek volt, aki hősiesszen küzd az elalvás ellen, — de mindhiába. Az ajka mosolygott, az arca rózsáit lassan letörülte a hideg, a hó derékig befedte-

lyeket, mert mindenki tudni vélte, hogy miről van szó.

Komlóssy József gazdasági tanácsos ugyanis egy védekező iratot intézett a tanácshoz, amelyben a tanács ismert állásfoglalásával szemben menti, illetve igazolni kívánja a maga eljárását. Tagadja azt, hogy önérdékből írta meg a belügyminiszterhez a hirhetté vált felterjesztést. Allítja, hogy tisztán meggyőződésből és hazafias érzésből indítva jelentette a belügyminiszternek, hogy Lukács Ödön, mint főjegyző és polgármesterhelyettes nem nélkülözhetetlen. Allítja, hogy Rimler Károly polgármester igenis megbizta őt a Lukács Ödönről szóló felterjesztés elintézésével.

Komlóssy József védekező iratában idéző jelek között közli a Rimler Károly polgármester állítólagos szavait, amelyek őt egyenesen felbiztatták a felterjesztés megtételére.

Végül Komlóssy József megismétli, hogy Lukács Ödön mint főjegyző és polgármesterhelyettes nem nélkülözhetetlen, mert van a városnak egy tiszteletbeli főjegyzője, aki hosszú időn át eredményesen helyettesítette több ízben a főjegyzőt és polgármestert. Ez a férfi pedig nem más, mint Komlóssy József.

Védekező iratának végén bejelenti Nagyvárad gazdasági tanácsosa, hogy védekező iratát elterjesztette a belügyminiszteriumhoz is.

A belügyminiszter sürgős véleményezés végett leküldötte Hlatky Endre főispánnak Komlóssy József városi tanácsosnak ezt a legújabb keletű felterjesztését.

A főispán épen a kögyülést előkészítő tanácsülésen elnökölt, a mikor jelentették neki a miniszter leiratát, a mely annál inkább is felháborította, mert a múlt alkalommal, a mikor Komlóssy első felterjesztését ugyanezen neki küldötte meg a miniszter véleményezés céljából nyomban válaszolt és a leghatározottabb és szinte a legünnepélyesebb formában kijelentette, hogy a Lukács Ödön munkája, tudása és energiája a város jól feltogott érdekében nem nélkülözhető. Erről a főispáni véleményadásról tudomást szerzett a városi tanács és Komlóssy is.

Komlóssy tehát dezavualni próbálta Hlatky Endre főispánt, Rimler Károly polgármestert a maga külön véleményével.

Az újságírók tökéresték hivatalában Lukács Ödön főjegyzőt és fölkerítették, hogy Komlóssy József újabb szerepéről nyilatkozni sziveskedjék. A főjegyző azonban nem volt hajlandó nyilatkozni erről az ügyről, sem pedig arról, hogy miért kellett oly hirtelen jelentkeznie az állomásparancsnokságnál.

— Ha ez idő szerint fel vagyok mentve, mégis tartalékos tiszt vagyok és mint ilyennek, egy parancsot kellett átvennem. Erről a parancsról természetesen szintén nem nyilatkozhatom, mondotta.

— Tény az, hogy Komlóssy József tanácsos ur úgy a beügy, mint a honvédelmi miniszterhez újabb felterjesztést intézett, amelyben az én nélkülözhetetlenségemet kétségbe vonja, a főjegyzői teendőik ellátására vállalkozik és kéri katonai szolgálat alól való felmentésemnek felfüggesztését.

— Bővebb nyilatkozatot ebben az ügyben és arról a beadványról, amelyet Komlóssy József

Az oroszok erőfeszítései Bukovinában.

(Nagyobb csapatállítások Besszarábiából. — Az orosz invázió emlékei.)

Zavira tudósítás.

Bukarest, március 6.

Csernovicból táviratozzák az „Universul”-nak: A galíciai harcok folyamánként a bukovinai fronton is állandó tevékenység észlelhető. A Pruth mindkét oldalán ellenséges erjézetek állanak szemben egymással, amelyek a terepviszonyokat kémlelik. Azt hiszik, hogy úgy az oroszok, mint az osztrák-magyarok egyes helyeket aláaknáztak, hogy kölcsönös előnyomulásukat megakadályozzák. Ezideig azonban egyik részről sem mutatkozik a jele annak hogy az ellenségeskedést meg akarnák kezdeni.

— Amint értesülök — táviratozza az „Universul” tudósítója — a bukovinai hadműveletek szoros összefüggésben állnak a galíciaikkal és az ott kifjldő helyzet fog irányt szabni a bukovinai fejleményeknek is. Azok az utóbbi napokban elterjedt hírek, amelyek egyes galíciai és bukovinai helységeknek az oroszok részéről történt visszavételeiről szólnak, nem mernek megerősítést. Zutschika falu is, amely két kilométernyire fekszik Csernovictól, az osztrák-magyarok kezében van. A Besszarábia határán észlelt orosz csapatmozdulatok mind Galiciának szólnak. Oda küldték az oroszok a legtöbb csapatot.

Kimpolungból írják a „Bukarester Tagblatt”-nak:

Karácsony elfestélyén történt, hogy Gurahumora városában nagy izgalom keletkezett. Szájról-szájra jart a hír:

— A kozákok jönnek!
Mindenkit ijedség töltött el a borzasztó hír hallatára. A város három különböző részén felhangzó lövések hirdették az oroszok megérkezését. A lakosság a pincékbe, a padlásokra és a templomokba menekült.

Az orosz vezérkar nyomban megkezdte a vadászatot a tuzok után.

Különösen a románok voltak azok, a kiket azzal gyanúsítottak, hogy elégedet ennek az orosz uralommal. Szorgos házkutatás után a megbízottak csalódottan tértek vissza parancsnokságukhoz, miután az egész városban nem találtak egyetlen az intelligens osztrályhoz tartozó román se. Valamennyien elmenekültek egy órával az oroszok megérkezése előtt.

A következő napon kezdett csak a lakosság az utcán mutatkozni. Az orosz katonák mindenkit megállítottak az utcán a felszólítottak pénzének és ékzertárgyainak átadására. Az asszonyoknak a tülbvalóikat is oda kellett adniok. A legkisebb ellentállás a halál jelentette. Rögton kirepültek a bajonettek a hüvelyekből és az áldozat mellékek szegződtek. A rablások az orosz tiszték jelenlétében történtek.

A román lakosság azon része, a mely még barmok, disznók, szárnyasok és takarmány felett rendezte magát, nyomban részessé az oroszok látogatásában, a kik mindenét elkobozták.

A szegény parasztok panasza nem talált meghallgatásra. A parasztokat lelketlenül megkorbácsolták és az asszonyoknak, leányoknak oda kellett dobnok magukat a katonáknak. Egyetlen leány sem maradt érintetlen a helységben. A legtöbben közülük most kórházban fekszenek. A gimnaziumban beszállásos szegzuztak mindent. Az értékes taneszközöket darabokra vagdatták. A vegytani, fizikai és természettudományi termek azt a benyomást keltették, mintna egy borzasztó orkán fordította volna fel őket. A padktól tüzelőfát csináltak és a falakat piszokkal mázolták tele

A háborútól — a pletykáig.

— Visszatérő jókedv. —

Érdeemes volna egyszer komolyan, az adatok elaposságával és a statisztika szigorúságával foglalkozni azzal a kérdéssel: milyen a háborus Arad, milyen változtatásokat idézett elő a nagy birkózás Arad életében, hogy nyomta rá bélyegét? Érdeemes volna kikutatni, vajon változtattak-e itt az emberek életmódjukon, racionálisabb-e az, mint volt, vajon jobbak-e, érzőbbek, nemesebbek-e, vagy minden csak külszin, hipokrizis s amit a nagy vihar felkavart, az a szélesöndben percek alatt leülepszik.

De nem érdektelen csak úgy felületesen is nézni a város külső képét. Egy pillanatra rajta felejtetni a szemet a külsőségeken, egy s más dolgot észre venni, emlékezetbe véteni, ami később lehet olyasmi, ami hozzátartozik a karakterképhez, vagy mosolygói való kuriózum.

A kávéház... Szinte önkéntelenül is először jut az ember eszébe. A kávéház a legfontosabb fórum, ahol az emberek véleményeket nyilvánítanak, cserélnek, ahol a vélemények kialakulnak, ahol a megbeszélések folynak, haditervek születnek, ott kritizálják felül Conradot, onnan kelnek szárnyra a „legmegbízhatóbb” hírek, egyszóval — hisz ez oly kopott igazság, de csak igazság — ott élünk!

Az augusztusi napok kávéháza... Olyan, a milyentről még a legragyogóbb kávéházak sem álmódóztak... Embertömeg, izgatott, intenzíven élő s mozgó embertömeg, a melyet mint megriadt nyáját a hodály, terelt össze a terasz. Minden percznek új híre s új izgalmá és új ingere. Minden újság, új levegő, új élet árad. Valaki keresztül rohban az asztalok közt s odavet egy mondatot. Izgalom, mozgás, érdeklődés. Táviratot olvasnak asztalok tetejéről, izgalom, csoportosulás, éljenzés. Mintha valami nagy feszültség pattant volna ki: mindenki annyi élet, aktivitás. És az esték, a felejthetetlen esték... A terasz sarkában katonazene játszik, harsány, lüktető indulókat, Prinz Eugén, der edle Ritter, Radetzky s egyszerre varázsütésre elveszti banalitását az a szó, hogy „haza,” sőt furcsa, érthetetlen, hogy valaha — milyen neveléses e szó — szociológusok is voltak. Pezsgő és cigány, ott, annál az asztalnál, azok a tiszték már holnap mennek, a huszárok egy hét múlva, a népfőlkélok szeptemberben, pezsgő, cigány, mámor, vad jókedvben virágcsata...

Aztán... Aztán elmentek, elmentek mind az ismerősök. Ha furcsa volt ismerős és hétköznapi arcokat csukassürkébe látni a tükörablak mellett, most még furcsább, hogy nem látni őket. S aztán valami nyomasztó, nagy-nagy csend. Lemberg... Szótlan emberek, savanyu arcok. S este kilenc órákor, ha a banda a marsba fogott, idegesen rázkódtak meg a törzsvendégek:

— Most... most, a mikor az orosz... Es itt zenélnék!

Mintha hamut szeretett volna mindenki fejére hinteni. S a műmárványasztalok mellől Hiób-hírek terjedtek szét, rejtély, hogyan rejtély, mi volt az alapjuk. Azaz, hogy nem is rejtély: teljesen alap nélkül, a hogy a hivatalos kommunikék szokták mondani, légből kapva. Minden aradiról volt hír, a hős zászlótartóról, a ki elesett, a gyógy-szerészhadnagyról, a kinek szemét szurták ki akkor, a mikor még nem is voltak harcban. És mindenki a mellett ott lappangott a gondolat, az egész, az egész, az oroszok a Kárpátokban, csak egy rossz álm, majd jön, talán még ebben az órában az örömhír s széteszik a nyomasztó álmokkép...

De Aradon hamar tulteszik az emberek magukat mindenen. Ha szabad ezt mondani, még a

háborun is. A háboru első napjaiban türesek voltak a kártyaszobák. Ahogy a kis gyerek felszokta magában tenni: „ezentúl jó leszek” úgy valahogy virtuskodtunk az első hónapokban. Ma már újból vígan folyik alsós, piké. A klubban a ferbli is, hisz az nem olyan veszedelmes? S a ferblitől a bakkig csak egy paraszthajszál.

Olyan régen volt az is, amikor a háboru volt az egyetlen téma s Hófer, amit jobban vártunk mindennél. Ma már: Hófer unalmas s a téma X. ennyi krumplit szállított, abból ennyi megromlott, keresett rajta ennyit és ennyit, hiába, neki csak szerenőseje van. Most már nem szentségtörés nőkről beszélni, készülő pártikról és félig befejezett

válóperekről s egy jó, finom kis pletyka van annyira érdekes, mint a levél a lövészárokból. Az itthonmaradt untauglich — „segédszolgálatra sem alkalmas, rokkant” áll a katonakönyvében — sem azt huzatja már a cigánytal, hogy „Szólnak az ágyuk, a gépfegyverek”, hanem új kuplét, walcert rendel s hogyha tizenkét órákor leteszi a primás a vonót, a jogos méltatlankodás hangján kiált fel:

— A kis kését annak a főkapitánynak, hát kiskoru a publikum, hogy gyámkodni akar lettünk! Vagy siralomházat akar csinálni a városból?

Görögország menedéket ad az entente hajóinak.

— Venizelosz kétszinű játéka. — Bulgária semleges marad. — A Dardanellák erődei állják az ostromot. —

— Hivatalos távirati tudósítás. —

Milanó—Szófia—Konstantinápoly, március 6.

Partra akartak szállni az ellenséges ellőrsök.

Konstantinápoly: (Hivatalos.) Mili ügynökség jelenti: Ellenséges flottá ma hét erős egységgel bombázta Gheirakörnyekét, ugyszintén Kumkela és Sediibar erődöket, de sikertelenül. Felderítő osztagokat, a melyeket ellenség partra akart szállítani, ütegeink intenzív tüzelése visszavonulásra kényszerített. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Görögország kikötöt ad az angol hajóknak.

Zürich. Olasz lapok athéni jelentéseket közölnek, a melyek szerint a király elnöklésével tartott koronatanács még nem döntött Görögország végleges beavatkozásáról, mert előbb a vezérkari főnök szakvéleményét akarják meghallgatni. A koronatanács ma ismét összeült. Római politikai körökben azt hiszik, hogy Görögország nem fog közvetlenül beavatkozni a háboruba, hanem minden eshetőségre készen tartja hadseregét, főleg azért hogy Bulgáriát passzivitásra kényszerítse és hogy az entente hajói részére a görög kikötők használatát megengedje. A Dardanellák ostromában a görög flottának csak lényegtelen szerepe lehet, ellenben kikötőinek átengedése nagyobb fontossággal bír.

ATHÉN. A tolytatólagos koronatanács meg nem döntött Görögország állásfoglalásáról.

Konstantinápoly. Az ideérkező szaloniki kereskedők azt mondják, hogy az angol hadihajók legénysége rendszeresen partra száll Szalonikiban, a hajók részére bevásárlásokat eszközölnek és különösen sok élelmiszert vásárolnak. Ausztria-Magyarország és Németország Szalonikiban székelő konzuljai panaszt emeltek a görög kormánynál, mire a hatóságok utasítást kaptak, hogy az angol hadihajók legénységének partraszállását akadályozzák meg. E rendelet kiadása óta az angolok nem jönnek be a kikötőbe, hanem a kikötőn kívül állanak és hajóik kijávitásával foglalkoznak.

Konstantinápoly. Dedeagacsnál zátonyra jutott egy nagy francia hadihajó, amely résztvett a Dardanellák

bombázásában. Március 4-ikén az entente flottája meg mindig csak a külső erődöket lövöldözte. A Saphir nevű ellenséges cirkáló súlyosan megsérülve került Szalonikibe. A megsérült hajón magasrangu tiszték haltak meg. A „Tannin” szerint a Saphiron kívül meg két nagy hajó vánszorgott megsérülve Szalonikibe. A török sajtó felveti a kérdést, hogy milyen semlegesség Görögországa, amely a kikötőbe érkező hadviselő hajókat nem tegyverezi le?

Nem is bombázták a Dardanellák külső erődökeit.

Minno. A Corriere della Sera athéni tudósítója azt jelenti, hogy a Dardanellák két külső erődjének elpusztításáról elterjedt hírek valótlanok. A tény az, hogy ezeket az erődöket még nem is bombázták, hanem csak azokat az előretolt ütegeket, amelyekkel a török hadvezetőség az erődöket fedezni akarta. Ezek az ütegek részben einemultak, részben visszavonultak.

Konstantinápoly. A Mili ügynökség értesítése szerint tegnap délután egy három-kéményű angol cirkáló megjelent Dikelt előtt és körülbeül huszonnégy lövést adott le, azután anélkül, hogy bármilyen eredményt ért volna el, visszavonult. (Dikelt Mythilénével szemben van) M. T. I

Csapatok a szárazföldi támadásra.

Milano. A Corriere della Sera jelenti: Tegnap Napolyba érkezett a Patria gőzös, amely Marseilleből jött. Hírül hozta, hogy kedden este Marseilleből tizennégy nagy szállítóhajó keletre a Dardanellák felé huszezer főtnyi katonasággal. A csapatszállítás négy angol, három francia pancelos, sok torpedónaszád és valószínűleg néhány tengeralattjáró naszád is kísérté. A szállítóhajóknak március 5-én kellett Malta elé érniök.

Bulgária semleges marad.

Szófia. Radoslawow miniszterelnök egy francia lap kérdésere kijelenti, hogy a török—görög háboruban Bulgária semleges maradna, egyiket sem engedne keresztül területén. A bolgár semlegesség tehát védelmezné a szárazföldről Gallipoli félszigetét.

„Félelmetesebb a német burgonya Hindenburgnál.“

— Anglia a semleges kereskedelem ellen. — Tengerész katonák lázadása. —

Vannak német tengeralattjáró drednaughtok. —

(Hivatalos távirati tudósítás.)

Berlin—Kopenhága—London, március 6.

Anglia elvágva Franciaországtól.

BERLIN: A Lokalanzeiger értesülése szerint Franciaországból Angliába megszűnt a személyforgalom.

Nem szállnak hajóra az angol tengerész katonák.

Rotterdam, március 6. Londonból táviratozzák a „Nieuwe Rotterdamsche Courant“-nak: A legutolsó napokban kerek 9000 brit tengerészkatonát tartóztattak le, mert a német aknaveszedelem és a tengeralattjáró blokádja miatt nem akartak hajóra szállani.

Anglia rászorul a német bevételre.

London. Az alsóházban a kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy Anglia rászorult egyes németországi gyártmányra, főleg robbanóanyagokra.

Lloyd-George a német krumplikenyér erkölcséről.

Berlin. Lloyd-George már közölt bangori beszédében még a következőket mondotta:

— Mi gunyolódunk oly németországi jelenségeken, a melynek inkább meg kellene ijeszteniük bennünket. Nézzetek csak, mint sütnek ott krumpliból kenyert! Mondom nektek, hogy ez a krumplikenyér-szellem sokkal félelmetesebb, semhogy gunyolni volna szabad. Én legalább sokkal inkább félek ettől, mint Hindenburg erélyes stratégiájától. Ugy hiszem, minket is ugyanaz a szellem tölt el, csak hogy az átlagos angol ember nem igen hajlandó a hősiességre, ha csak fel nem hívják rá.

Német tengeralattjáró óriás-hajó.

Kopenhága. A Faedrelandet bergeni gőzös visszaérkezett Bergenbe. A hajó kapitánya a következőket jelentette:

— Mikor a hajó az Északi-tengernek mintegy a közepén volt, az egyik hajótiszt hirtelen egy szürkez hasonló tömeget látott a tenger vizében, a melynek térkép szerint ottan helye nem lehetett. Gyorsan elővette a hajóstitzt a térképét, hogy tájékozódjék. Mire a hajóhidra ment, egy óriási tengeralattjáró hajót látott közvetlenül a gőzös előtt. A hajó azonban csak egy-két pillanatra maradt a víz felszínén, azután ismét a víz alá merült. Valószínűnek tartom, hogy a tengeralattjáró csak azért várta meg a gőzös közeledését, hogy megállapítsa a hajó nemzetiségét. A midőn látta, hogy norvég hajóval van dolga, ismét a víz alá merült. A vizalattjáró hajónak nem lehetett a nemzetiségét megállapítani, de bizonyos, hogy német tengeralattjáró hajó volt.

— A legfeltűnőbb az, hogy a tengeralattjáró hajó szinte olyan nagy volt, mint a Faedrelandet, a mely pedig háromezer tonnás. Ez azt bizonyítja, hogy nem álhírek azok, a melyek arról szólnak, hogy a németek a háború kezdete óta olyan óriási méretű

Mindenütt német tengeralattjárók.

Berlin. Az angol és francia tengerészeti kormány között ez idő szerint a Daily News közlése szerint tárgyalások folynak a végből, hogy torpedókkal őriztessék a biscayai öböl bejáratát, mert onnan azt jelentették, hogy német tengeralattjáró naszádok leselkednek. Még San Sebastian kikötője körül is láttak német tengeralattjárókat.

Anglia semleges hajókat koboz el.

Stockholm. A svéd semlegesség súlyos sérelméről adnak hírt Karlskronából érkezett táviratok. Így történt az eset: A Nilson svéd gőzös kapitánya, a ki teherszállítóhajójával Spanyolországból Karlskronába érkezett, elbeszélte, hogy utján Dover kikötője közelében angol hadihajó megállította, aztán angol haditengerészkatonák szállottak a Nilson fedélzetére egy tiszt parancsnoksága alatt. Az angol tiszt kijelentette, hogy parancsa van rá, tehát egy bizonyos utvonalon legénységével a Nilson-on fog utazni, hogy ha esetleg német tengeralattjáró naszáddal találkozna, lövöldözzenek rá. A kapitány tiltakozott ez ellen, megmondta az angol tisztnek, hogy eljárása a legnagyobb mértékben helytelen, sőt beestelen, de semmi sem használt, az angol haditengerészcsapat a fedélzeten maradt.

A svéd kapitány arra figyelmeztette az angol tengerészek parancsnokát, hogy ha lövöldözni fognak német tengeralattjáró naszádra, az természetesen viszonzni fogja a tüzelést és akkor a svéd hajó legénysége életveszedelembe lesz. Ezzel sem törődött az angol tiszt. Szerencsére nem találkozta német naszáddal. Másnap — így beszélt tovább a svéd kapitány — szembejött vele egy ugynevezett London Collier típusu angol kereskedelmi gőzös, a melyen csak svéd zászló volt, a saját lobogóját nem tűzte ki.

A stockholmi lapok a legnagyobb elkésredés hangján írják erről a merényletről, politikai körökben pedig azzal iparkodnak megnyugtani a közvéleményt, hogy a vizsgálat megindult.

Amsterdam. Gravesand előtt angól hadihajók feltartóztatták a Holland-Amerika Társaság Sommelsdick nevű gőzöst, amely Newyork és Rotterdam között közlekedik. A hajón nagy rakomány vasesztergapad kerékpárokra való lámpás és gépolaj volt, az egész szállítmány hollandi cégek számára jött, az angolok mégis elkobozták.

A semleges hajót nem bántják.

Kopenhága. A Dagomar nevű kopenhágai gőzös találkozott egy német tengeralattjáróval. Minthogy a gőzös a dán színekkel volt befestve, a tengeralattjáró nem tartotta fel.

Berlin. A Reuter-ügynökség jelenti: Caenből Port Talbot felé való utján Svanséba érkezett a Roska norvég gőzös. Kapitánya elbeszélte, hogy néhány tengeri mértföld távolságra a francia parttól német tengeralattjáró naszádot pillantott meg. A Roska megállott

naszád zászlólengetéssel üdvözölte a norvég hajót, azután hirtelen a tenger színe alá becsúszott és eltűnt, mert néhány francia torpedónaszád közeledett.

Megsérült angol osatahajó.

Berlin. Rotterdami jelentés szerint az Exmouth angol osatahajót erősen megrongált állapotban Folkestoneba vontatták.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Vasárnap délután Éjféltől 12 től 1-ig. Este Helén.

Hétfő: Cigány.

Kedd: Délibáb-utca 7.

Szerda: János vitéz, operette.

Csütörtök: Helén.

Péntek: Nebántvirág.

Szombat: Bizánc, tört. színmű.

* Színház hírei. Két érdekes repris. A jövő hét műsorát kétségtelenül élénkíti az a két darab, melyet most újít fel a színház. Az egyik Szigligetinek örök becsü népszínműve, a cigány, melynek minden egyes szerepét elsőrendű szereplő tölti be. A főszerepben K. Kápolnai Juliska, Heppesné, Polgár, Várnai, Delli, Barics, Győző, Kertész stb. A másik érdekes repris a már évek óta pihentetett Nebántvirág operette, melyet most helyesen új betanulással elevenít fel a társulat, az operett parádés fő női szerepét Szabó Mili játssza, míg Celestin orgonista híres szerepét Győző, a többi szereplők Benkóné, Fülöp Irma, Várnai, Járni, Polgár, Herold stb. A Bizánc történelmi színmű, a színi irodalom e remekéből szintén folynak a próbák, melyben a társulat összes tagjai foglalkoztatva vannak. Előké-születben: Néma asszony, Ripacsok énekes bohózat újdonságok, a Vigaszínház műsorából.

* A kormányzó leánya. (Nagy dráma az Urániában). A színház ma egy változatos műsor keretében egy érdekes drámát mutat be, mely különleges tárgyánál, a szereplő személyek egyéniségénél fogva feltétlenül vonzani fog. A dráma eseményébe beleszövődik egy szerelmi epizód, mely végig vezet a cselekményen. Minden vonatkozásában értékes film ez, mely egy kipróbált rendezés és jó kivitel által túlhaladja a tucatmunka keretét. A nagy kép mellett egy értékes életkép „Az öreg bajnok” címen. több kedves humoros kép tarkítja a műsort. A színház teljesen rekonstruálta gépeit és felszerelését és a közönségnek alkalma lesz meggyőződni a képek csodaszép vetítéséről, melyek nagyság és tisztaság szempontjából elsőrangúak. 5

* A munkásüzbony — utoljára. (Az Apolló irodalmi slágere.) Ma még fokozottabb érdeklődés nyilvánult meg az Apolló színház nagyszerű művészi eseménye iránt. Földes Imre színműve: A munkásüzbony saufolásig megtelt nézőteret vonzott az Apollónak, amely méltán büszkélkedhetik műsorával. Hegedűs Gyula alakításával valóságos megáival ragadja a publikumot. Bajos volna megállapítani, hogy a legkiválóbb magyar színész mikor aratott nagyobb sikert: amikor az aradi színpadon vendégszerepelt, vagy most, mikor a mozi vásznáról nyújtja felénk csodás művészetét. Vasárnap utoljára kerül vetítésre Földes Imre színműve. A közönség bizonyára fölhasználja ezt az utolsó alkalmat az Apolló nem mindennapi műsorának megtekintésére. 3

* A királynő kálváriája. Egy csodás színészi történelmi drámát mutat be legközelebb az Uránia. 5

* Conan Doyle detektívdrámája az Apollóban. A Conan Doyle ciklus második lezárását dr. Mors-t hétfőn mutatja be az Apolló. A dráma főszereplője Sherlock Holmes, a világhírű detektív. 3

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Törvényszéki német tolmács. Tolnai János dr. elhalálozásával megüresedett az aradi kir. törvényszék német tolmácsi állása. Az ál-

Meghiusították a kukoricával üzérkedést.

(Március 15-ig maradnak a 27-30 koronás áruk. — A február 23-ig kötött család szerződések érvénytelenek. — Siessenek a tulajdonosok önként felajánlani a kukoricát. — Március 15. után következik a zár alá vétel és rekvizálás.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 6.

Ma már országsszerre mindenhol ismeretes a kormánynak az az intézkedése, hogy mindazok a termelők, akik meglevő kukoricakészletüket vagy annak egy részét, eladásra az Országos Gazdasági Bizottságnak február 15-étől március 1-ig önként magukszántából felajánlották: az eladott kukoricáért kedvezményes árat kapnak. Még pedig 27-30 koronát métermázsánként. Ehhez a rendelkezéshez most legutóbb még két újabb kormányintézkedés járul.

Egyik az, hogy az önkéntes felajánlás idejét a földművelésügyi minisztérium március 15-ikéig meghosszabbította. Ami azt jelenti, hogy addig az ideig maradnak érvényben a kedvezményes (27-30 koronás) árak.

Másik intézkedés pedig az, hogy a kormány elrendelte a március 15-e után bárhol az országban található kukoricának zár alá vételét. Ez meg nem egyéb, mint első lépés a rekvizáláshoz. Ha pedig erre kerül a sor, akkor magától értetődleg a rekvizálás a már megállapított maximális áron történik, vagy 7-8 koronával alacsonyabb áron, mint amennyit a kukoricáját március 15-ikéig önként felajánló tulajdonos elérhet, ha a feleslegét a hatóságnak adja el.

Ezzel a kettős intézkedéssel áll azonban összefüggésben még egy harmadik kormányrendelet is. Az nevezetesen, hogy érvénytelen a kukoricára vonatkozó minden olyan adásvételi szerződés, mely február 15-től február 23-áig lefolyt időközben az eladó kijátszására számítva, a vevő részéről azzal a céllal kötött, hogy a tulajdonostól a kedvezményes árnál olcsóbban vásároljon kukoricát, ő maga azonban ugyanazt a 27-30 koronás árral ajánlja fel az Országos Gazdasági Bizottságnak.

Az ilyen spekulációs ravaszságból létrejött szerződések érvénytelenek. Ellenben érvényes az olyan eladás, amikor valaki — bármilyen olcsó áron is — hivatalos elokra vette a kukoricát. Ugyanígy érvényes akkor is, ha a vevő már átvette és elszállította az eladótól a kukoricát.

Mindezeknek a kormányintézkedéseknek magyarázata és jelentősége a következő:

A kedvezményes árak megállapításáról szóló rendelet a háborus körülmények folytán az ország sok helyére, különösen távolabbi részeibe kétszázalékosan jutott el. Ellenben Budapesten azon melegeben megtudták az összes üzérek és gabonakereskedők. Táviratokban, meg telefonon azonnal utasították tehát vidéki ügynökeiket: vásároljanak mentül több kukoricát olyan tulajdonosoktól, akiknek még sejtemük sem volt arról, hogyha magukszántából felajánlják eladásra készletüket az Országos Gazdasági Bizottságnak, akkor 27-30 koronát kaphatnak métermázsájáért. Adták hát jóhiszeműen az áru olcsóbban az ügynököknek, akik viszont azonnal felajánlották a megszabott magasabb árral a Gazdasági Bizottságnak. Hát ezt a csunya nyereszkeskedési manipulációt semmisít meg a kormány, mikor kimondja, hogy az eféle kötés érvénytelen. Azért, akinek még tényleges birtokában van a kukoricakészlet, vagy egyáltalában van kukoricája, az még mindig jól járhat, mert az újabb intézkedés szerint március 15-ikéig felajánlhatja, s akkor megkapja a ked-

válóperekről s egy íó, finom kis pletyka van any-
háborun is. A háboru első napjaiban turesok vol-
vezményes 27 30 koronás árat. Azontul
azonban már következik a zár alá vétel, esetleg
a lefoglalás, amikor aztán jóval olcsóbban lesz
kénytelen kukoricáját a közcélra átengedni.

Minden tulajdonosnak saját érdekében áll tehát, hogy az üdvös kormányintézkedéseknek fontosságát megértse s magajószántából ajánlja fel a tengerijét addig amíg lehet, tehát e hónap 15-ikéig, mert a 27-30 koronás tengeri ár bizony jobb, mint a nyolc koronával kisebb.

Bortermelésünk nehézségei.

(Lesz-e rézgálic? — Mivel kötözzünk. — Szőlőmoly és cementkaró.)

Arad, március 6.

Ugy látszik az idén, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének ismételt ígérete dacára is, egészen felsülünk s nem lesz elegendő kékkövünk, mert még kétszeres árért 150 koronáért sem volt kapható; most pedig már 300 korona az ára métermázsánként. Pedig láthattuk tavaly is, hogy ott, ahol nem fecskendeztek, alig volt $\frac{1}{8}$ - $\frac{1}{4}$ termés s ezenkívül maguk a szőlőtőkék is szenvedtek.

De még egy másik nem kisebb veszély is fenyegeti szőlősgazdáinkat. Nem leszünk ugyanis abban a helyzetben, hogy a kötözéshez annyira szükséges raffiáhcsoncsot beszerezhessük, mert annak tengerentúlról behozatala most teljesen lehetetlen; hársfaháncs pedig nincs elegendő, de rendkívül drága is.

Én ugyan már évek óta imprágnált, tengeri hajók köteleiből származó kötözőanyagot használtam s az igen jó és erős volt s nem is volt drága. Most azonban, midőn körülbelül egy hónap előtt a szükséges mennyiséget megrendeltem, az illető gyáros azt válaszolta, hogy már csak kis készlete van belőle s hogy az ára megegyszer oly magas, mint a múlt évben volt.

S így most már nem marad más hátra, mint hosszú *rozsszalmát* használni, mit én már 40 év előtt láttam a Rajna vidékén s akkoriban ajánlottam is itthon s midőn 1888-ban az egész Rajna vidéket újból beutaztam s ez utazásomat 1888 augusztus 15-én az „Arader Zeitung“-ban „Rheingauer Reise“ címen megírtam, a rozsszalmaivali kötözésre újból felhívtam az érdekeltek figyelmét. A rajnamenti szőlőbirtokosok különben, dacára annak, hogy némely esetben egy üveg borért kétszer vagy háromszor annyit is kapnak, mint mi egy hektoliterért, takarékosabbak s praktikusabbak mint mi s már régen követnünk kellett volna példájukat, mert hisz nálunk hála Istennek, olcsó szalmában nincs szükség soha és Ausztriában is használják sok helyen.

De rátérek még egy harmadik bortermelési kellékre, a nélkülözhetlen szőlőkaróra is, melynek beszerzési ára, nagy erdőségeink dacára, ma már szokatlan, majdnem elviselhetetlen magasságot ért el; pedig karó nélkül egy jól gondozott, tisztán tartott szőlőgazdaság el sem képzelhető. A kormány sokkal helyesebben tette volna, ha annak a sok milliónak egy részéből, melyeket a borrhaktárak felépítésébe belelőlt, egy-két szükséges hely kivételével, cementszőlőkaró gyárat építtetett volna, ami kettős célt szolgálhatna:

1. A bortermelők olcsó és tartós szőlőkarókhöz juthatnának, melyek tíz évig, sőt még jóval hosszabb ideig is használhatók, mint azt cementkaróimnál látom, melyeket nekem körülbelül hat év előtt Dániel Dezső aradi méraók szállított kítűnő minőségben.

válóperekről s egy íó, finom kis pletyka van any-

2. A cementkarók használatával egyúttal még egy másik óriási előny is elérhető lenne, ugyanis lehetővé válna a szőlőinkben annyira elhatalmasodott szőlőmolyok kipusztítása.

Erről 1913. év tavaszán a következőképp győződtem meg:

Körülbelül május közepén volt, midőn muszkai szőlőmben jártam — a munkásokat ellenőrzendő s ott Magyarád felé fordulva, egészen megijedtem, amint közvetlen szomszédomnak, Winter ügyvédnek mintegy nyolc holdnyi szép fehér szőlőjét megpillantottam, mely mint valami hegyi szellem tűnt fel, a többi pár száz hold szőlő között.

Előhívtam aztán Winter ur vincellérjét s megkérdeztem, hogy mi jelentősége és célja van a mésszeli kezelésnek? Mire ő azt a felvilágosítást adta, hogy „szadáj”, aki mint jeles szőlész ismeretes, a szőlőmoly kiirtását célozta vele.

Szőlőmben keresztül kasul járkálva, elgondolkodtam e dolog fölött. Végül aztán vincelléremmel a következő felfedezést tettem, miről mindenki meggyőződhetik s a szőlőmoly meleggágyát megtalálhatja a következő rendszer szerint:

Először az olyan karókat vizsgálom, melyeknél a hasadékok *nyíra felé*, tehát a föld felé nyílik. Az ilyen karókon meglehetősen erős, teljes fejlődésben levő molyfészkek voltak láthatók. Ellenben az oly karókon, melyeken a hasadéknílyások megfordítva vagyis *től, az ég felé* voltak, semmit se találtunk.

Ezen körülményből tehát világosan látható, hogy e szőlőmolytereg nagyon is helyes ösztönrel helyezi el fészkeit s a második módot csak azért nem használja, mert felülről a hideg s különösen a nedvesség és eső téli tartózkodási helyét: a fészket benedvesítené s elpusztulna; míg fordítva, eső stb. hozzá nem juthatván, neki nem is árthat.

Ezzel eléggé bebizonyítottuk látszik, hogy cementkarókon a szőlőmoly magát nem tarthatná fenn s így nem is szaporodhatna s idővel, ha nem is egészen, de jó részben kipusztulna s ezáltal minőkra maradó népvagyon leane pár év alatt megmenthető.

Akácfaültetését a vasutvonalak mentén, illetve a töltések hosszában, minthogy azok vadon nőnek és semmiféle gondozást sem igényelnek, már ismételt ajánlottam és indítványoztam a nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi minisztériumnál, közvetlenül is s az itteni kereskedelmi és iparkamara útján is, sajnósa azonban eredmény nélkül, pedig az akácfa mindenestre a legolcsóbb, legjobb és legtovább tartó karóanyag lenne; de csakis a 3-4 éves fácskák, melyekbe a moly szintén nem egykönnyen fészkelhetné be magát.

Ajánlom a mondottakat szőlőbirtokos érdektársaim figyelmébe.

Domány József,

cs. és kir. udvari szállító
és szőlőbirtokos.

VIDÉK.

Márciusi ünnep. Ujmiklaka hazafias közönsége az országos munkás rokkant lícegyesülettel karöltve március hó 15-én este 8 órakor a Faller-féle nagyteremben hazafias ünnepélyt rendez zene és tánc kíséretével. — Műsor: 1. Hymnus, megnyitó, 2. Alkalmi zene, 3. Ünnepi beszéd, 4. Szavallat, 5. Zárszó, 6. Szózat. — A vacsora étlap szerint történik. Külön meghívók nem lesznek. A nagyérdemű hazafias közönség ezután hivatik meg. A befolyó adományok fele a Vörös Kereszt és fele a munkások rokkant együlete javára fordítatik.

Romániában hamis pénzzel csalták meg a menekülőket.

— Odesszától Aradig. — Oroszországból kiutasított német alattvalók. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 6.

Lapunk mai számában megírtuk, hogy tegnap éjszaka keresztülutazott Aradon egy vonat, amely Oroszországból jött német, osztrák és magyar állampolgárokat szállított. Három német testvér, mint megírtuk, kénytelen volt Aradon félbeszakítani útját, mert az utazás közben az egyik hölgy megőrült, férfitestvére pedig, aki régebb idő óta betegeskedett, szintén nagyon elgyengült. Velük együtt leszállt természetesen a harmadik testvér is, egy idősebb hölgy: Adam Elise, aki gondoskodott, hogy beteg hozzátartozói a kórházban nyerjenek elhelyezést. Az urinő a kórház közelében bérelt lakást és Aradon szándékszik maradni mindaddig, amíg testvéreinek egészsége olyannyira helyreáll, hogy megköszönthetjük velük az utazás folytatását Németországba. Az Aradi Közlöny munkatársa ma felkereste a szerencsétlen körülmények miatt Aradon tartózkodó urinőt, aki odesszai életéről és utazásáról a következőket volt szives emondani:

— Odesszában ugyezólván alig vettünk észre valakit a háborúból. Rendesen, normálisan folyt az élet, az egyetlen, ami a háborúra mutatott, az volt, hogy estéuként nem világították úgy az utasokat, mint azelőtt. Sebesült katonák is sok voltak a városban, ezenkívül gyakran indítottak utnak katonák szállítmányokkal. A katonák vonatok elindulásánál mindig lakásként ünnepele a nép a hadbavonuló harcosokat. Mi, németek is épen úgy éltünk a háború alatt, mint a béke idején. Hazudnánk, ha azt állítanánk, hogy kínoztak vagy meggyötörték minket az oroszok. A legesekélyebb bánatódásban sem volt részünk, még csak nem is gúnyoltak. Körübelül tizezer német alattvaló élt Odesszában és a németeknek általában nagy tekintélyük volt ott. Nagyon szívesek és barátságosok voltak hozzánk, igaz ugyan hogy már harmincöt éve laktunk a városban. A német alattvalók közül a hadköteles korban lévő férfiakat mindjárt a háború kitörésekor elszállították az ország belsejébe, a többiek és a nők azonban Odesszában maradhattak, senkinek bánatódása nem esett. Két héttel ezelőtt tudomásunkra került, hogy vagy azonnal elutazunk Románián keresztül hazánkba, vagy elszállítanak minket is az ország belsejébe. Természetesen mindenki az elutazást választotta. Minthogy nagyon rövid időt adtak az elutazásra, nagy sietséggel, kapkodással igyekezett mindenki az iratait összeszedni. Képzelték, hogy milyen izgalmakkal járt ez és az elutazás előtti fáradságok idézték elő, hogy szerencsétlen nővérem a vonaton később eszt vesztette. Az elutazás maga különben simán folyt le. A házbeliak igen barátságosan búcsúztak el tőlünk, sőt még az a rendőrtisztviselő is, akinél az irataink kiállítására érdeklődésben jártunk el, így vált el tőlünk:

— Most elutaztok, de reméljük, ha vége lesz a háborúnak, majd visszajönnek megint.

— Érdekes, hogy Odesszában ottlétünk alatt igen gyakran rebesgettek olyan híreket, hogy Románia megtámadja Oroszországot, sőt egy ízben állítólag már előkészületeket is tettek arra az esetre, hogyha a románok megtámadnák Odesszát, mi történjék a német alattvalókkal. A vonat, amelyen Odesszát elhagy-

tuk, kizárólag német és osztrák-magyar állampolgárokat vitt. A román határon túl beállított hozzánk egy ur és sok román papírpénzt és egyéb pénzdarabokat tartva a kezében, így szólt az utasokhoz:

— Az orosz pénznek semmi hasznát se láthatják a román határon túl, ajánlom tehát, hogy mindenki váltsa be a pénzt romániai pénzre.

— Természetesen a legtöbb utas váltott, így tettem én is, amit most eléggé meg is bántam már. Ma délelőtt elmentem az egyik aradi pénzügyészetbe, hogy felváltsam magyar pénzre a román és legnagyobb meglepetésemre a bankban azt mondták, hogy a pénz nagyrésze régi, a forgalomból kivont darabokból áll. Képzelték, milyen türelmetlenül várom már, hogy testvéreim egészsége valamivel javuljon és hazatérhessenek Németországba, ahol még vannak rokonaink és ismerőseink.

Glattfelder püspök pere egy aradmegyei bank ellen.

(Vitás betét-fölmondás)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 6.

Glattfelder Gyula eszaki püspök mintegy két év előtt pert tett folyamataiban a Pankotai Népbank ellen körülbelül 15,000 korona erejéig. A perben, amelynek igen érdekes előzményei vannak, ma ítélezett az aradi kirtörvényszék.

Glattfelder püspök körülbelül két év előtt utasította az egyház megyéjéhez tartozó hitközségeket, hogy minden készpénzüket a temesvári püspökség káptalani pénztárában helyezték el és így esetleges takarékpénz ári betéteiket is mondják fel és küldjék be a káptalanhoz.

A pankotai hitközség iskolaszéke a püspöki utasítás előtt közvetlenül értékesítette egyik ingatlanát s annak vételárát, 14,574 koronát a Pankotai Népbanknál helyezték el. Kétséssel később a püspök megbizta a székes káptalant, hogy az összeget a banktól vegye fel és a eszaki megyei alapítványi pénztárnál helyezze el.

A bank a fölmondást előbb elfogadta, de később a betét kifizetését megtagadta azzal, hogy az iskolaszék, mely az összeget elhelyezte s amely azzal rendelkezik, megállította neki a betét kifizetését.

Glattfelder püspök erre az aradi törvényszéknél beperelte az összeg erejéig a bankot, amely a per folyamán nem is vitatta természetesen, hogy a betét fennáll, de kétségbe vonta a püspök perelési jogát, miután a pénz nem volt az övé, hanem a pankotai katolikus egyházközségé, illetőleg annak iskolaszékéé.

Az érdekes ügyben ma ítélezett az aradi kirtörvényszék polgári tanácsa, amely Nagy Dávid referens-bíró véleményét tette magáévá. E szerint a bíróság kimondotta, hogy fennálló egyházi törvényeink és szabályaink értelmében a római katolikus egyház és az egyházi vagyion képviselőre a megyés püspök van jogosítva, így a perben felperesként más fel sem léphetett volna. Erdemben a bíróság kimondotta, hogy miután az egyházi vagyion

kezelésére a megyés püspök jogosult s a megyés püspök a betétet fölmondta, a bank tartozik azt kiadni s 485 korona perköltséget fizetni.

Érdekes, hogy miután időközben elrendelték a moratoriumot, a bank most sem tartozik az egész összeget kifizetni, hanem annak csak a moratorium rendelkezése alá eső részét, vagyis egyelőre tíz százalékát.

Elzárásra ítélt aradi lisztkereskedők.

(A kihágási bíróság döntése. — Budapesti főkapitányi rendelet nem érvényes Aradon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 6.

A kihágási bíróság ma ítélezett újabb Herbstein Cecília aradi lisztnagykereskedő felett, akit a maximális árak túllépéséért egy ízben már elítéltek. Mígint az volt ellene a vád, hogy a linom tézstalisztet hatvan két koronáért árusította a maximális hatvan hét koronára helyett. Két aradi kiskereskedő, Schlesinger Béla és Lőrinc Mihály vásárolt tőle ilyen árban lisztet, természetesen öt még drágábban adták tovább és így mindhármuk ellen megindult az eljárás.

Az ügyben már egy héttel ezelőtt tárgyalást tartott Weil Károly dr. kihágási bíró, akkor azonban nem hozott ítéletet, mert még tanúkiballgatásokra volt szükség. A vádlott nagykereskedőt Steinhardt Mór dr. ügyvéd képviselte a tárgyaláson és hivatkozott a budapesti főkapitányi rendeletre, amely szerint az megengedi, hogy nagybani árusításnál öt, kicsibani árusításnál tíz fillér hozzácsapható még a maximális árhoz. Az ügyvéd azt vitatta, hogy a vádlott is csak így járt el és ezzel még nem követett el kihágást. Az aradi kereskedelmi és iparkamara véleménye szintén úgy hangzott, hogy Herbstein Cecília nem követett el kihágást, a hivatkozott főkapitányi rendelet Budapesten tényleg érvényben van.

Weil Károly dr. kihágási bíró azonban elsősorban a fogyasztó közönség érdekeit méltányolva arra az álláspontra helyezkedett, hogy a budapesti főkapitányi rendelet nem szabályozza az Aradon történt árusításokat és a kihágásban vétkesnek mondotta ki a vádlottat. Kiderült az is, hogy a hatvanöt kilós zsák árban benne volt a zsák súlya is, pedig egy miniszteri rendelet szerint az arat mindig a zsák nélkül kell számitani. Az egyik kiskereskedő sejtéje esküt tett rá, hogy mielőtt a zsák megvetele után megmértek azt, és szorosan konstataáltak, hogy a zsák súlya is belefoglaltatik az árba. Herbstein Cecília tizenöt napi elzárásra és négyszáz korona pénzbüntetésre ítélt Weil Károly dr., a két kiskereskedőre pedig, akik hatvanba fillérért árusították a liszt kirojat, három-három napi elzárásra ítélt Weil Károly dr. Az ítélet ellen mind a három elítélt felekezett.

Igazolvány kell az északi megyékbe utazóknak. Green Nádor főkapitány közölte, hogy a belügyminiszterium rendelete alapján március hó 1-től kezdve polgári egyének vasúton Kelet-Sziléziába, Galiciába, Bukovinába és Észak-Magyarországba csak szabályterű igazolás alapján utazhatnak. Az utazni szándékozók bővebb felvilágosítást nyerhetnek a kapitányi hivatal címke osztályánál, valamint a bejelentési hivatalban.

Orosz foglyok kihallgatása.

(Tizenöt napos kiképzés. — Fegyvert nem is használtak a háborúban.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, március 6.

Leonhard Adelt írja a főhadiszállás engedélyével a kárpáti hadiszinterről:

A rommá lőtt falu zsúfolva van katonákkal. Az egyik utvaron, a divízióparancsnokság szállása előtt orosz foglyok sora áll. A Dukla szorosban fogták el őket a legutóbbi harcokban. Négyesével, néha csak egyenként vezetik be a foglyokat az egyetlen épen maradt szobába, ahol kihallgatják és azután a kihallgatásra váróktól elkülönítik őket. Egy vezérkari százados, aki tud valamennyire oroszul, vezeti a kihallgatásokat és egy galíciai szakaszvezető a tolmács. Nagy türelem kell ehhez a fogly kihallgatáshoz, mert a fogságba esett katonákban csupa aggodás félsz, zárkózottság lappang. Néha azonban egy barátságosan odanyújtott cigarettá megnyitja a szájukat.

Négy orosz lép be. Hatalmas, mosdatlan legények. Kettejükön a katonaköpeny alatt csak civilruha van. A százados az egyetlen padon lovagolva megkezdte a kihallgatást:

— Melyik ezredből valók vagytok?

Ez a kérdés csak arra való, hogy a fogoly igazmondási hajlandóságáról bizonyosságot szerezzenek: hiszen az ezredszám ugyanis ott van, leolvasható az orosz katonák sapkájáról. A négy orosz közül három egyszerre felel a kérdésre:

— A 189. ezred katonái vagyunk.

A negyedik nem felel, csak bambán vigyorog. Az első orosz kedveskedni akar és válaszul az együgyű helyett is:

— Ez itt a 192. ezredből való.

A százados bólint és tovább kérdezi: — Hány ember volt a században, amikor megkezdtétek a harcot?

— Százhuszonegy — feleli az első. — Mi százharminchatan voltunk — mondja a második. — Igen annyian lehetünk, én is abban a században voltam — teszi hozzá a harmadik. A bárgyu háromszor is meghallgatja a kérdést és végre — hogy lefözze társait, így válaszol: — Mi ezren voltunk! — Látszik, hogy gyöngelméjű és a százados nem is foglalozik vele tovább.

— Mennyien kerültek vissza épségben az ütközetből? — kérdezi tovább a százados.
— Huszonhatan. Harmincegy ember — felelik az oroszok.

Azután az élelmezésre terelődik át a szó. A legbeszédezebb fogoly bőven megfelel:

— Az élelmezés rossz. Minden hatodik napon kaptunk egy feketé kenyert. Három nap óta nem ettünk meleg ételt. Szoldnak három hónap óta híret se hallottuk.

— Azután hogyan segítettek magatokon? — kérdezi látszólag egykedvűen a kapitány.

Az eleven eszű fogoly zavartan hallgat, de a harmadik naivan megmondja:

— Elmentünk saját szakállunkra — rakvirálni. De már ez sem ér semmit: sehol nincs egy falat, egy harapás!

— Szóval fosztogattak! — teszi hozzá — most már németül a kapitány.

A négy foglyot elvezetik és a vezérkari tiszt most azt tudakolja: nincsenek-e német származásúak a foglyok között. De van: négy szibériai német telepes. Elővesztik a négy közül az egyiket. Hosszu szál szakó, kékesmájú ikszlábu, esőpet se katonás külsője sváb legény. A 186. ezred száma van barna alpkáján. Készséggel válassza el beszámoló arról, hogy azelőtt nem volt katoná, mert megváltotta a katonáskodás kötelezettségét. De most a háborúban nem sokat örökölt ezzel: egyszerűen elharcolták őt is.

— Kiképezték?

— O igen.

— Mennyi ideig tartott a kiképzés?

— Tizenöt napig.

— Nagyon szép. — szissza föl a vezérkari

— Ugy. És hány lövést tett összevissza, amíg beletanult.

— Kilencet — felel büszkén a 186-os orosz baka.

— Nagyon szép, — vélekedik a százados.

A sváb legény erre beszédes lesz és elmondja, hogy három hónap óta voltak uton a harcterre, mert Szibériából jórészt gyalog tettek meg az utat, vonaton csak igen kis területeket jártak be. Lemberg-től—Jasióig: ez volt a leghosszabb vasuti utazásuk. Jasiótól Dukla-ig masinóztak és ott belekerültek az ütközetbe.

— Hogyan ment ez? — kérdezi a százados.

— A hadnagyunk azt parancsolta, hogy a tsun k hurrát és lohanjunk föl egy magasra. Meg is tettük, de mikor feljutottunk: körülvettek és elfogtak.

— Hány lövést tett az ütközetben?

— En? Egyet sem. Nem is gondoltam arra, hogy löjjek.

— Szóval a háború alatt nem is jutott ahhoz, hogy fegyverét használja?

— Nem.

A sváb legény különben nem tudatlan. Tudja, hogy a moszoni cárnagyanya: II. Katalin telepítette Szibériába az őseit. Ott megőrizték nyelvüket, protestáns hitüket, csak most, néhány év óta gyötrik őket orosz iakolával, orosz templommal...

A vezérkari tiszt bólint. A svábot elvezetik. Jöhet a következő négy fogoly....

H I R E K. LEGUJABB.

(Táviroda, cenzurázva.)

Erkezett éjjel 3 órakor.

Konstantinápoly. A főhadiszállás jelentik: Tegnap késő este az ellenséges flotta tüzelesének megkettőzése mellett megkísérelte, hogy Sedibar, Kumbkaleh partvidéken levő hadállásainknál csónakok segítségével katonákat szállítson partra. Eleinte türtük az ellenségnek ezen akcióját, később megieptünk nyolcvan katonát, akik husz halottal elmenekültek. A másik részen negyszázat visszaüztünk. Nyolcvanan elestek. Az ellenséges flotta ma több csoportra osztva, az egyiptomi tengeren több kikötőt bombázott eredménytelenül.

Kiev. A német villamos társaságot, amelynek vagyonát tíz millióra becsülik, véglegesen felszaltták.

Varsó. Papirhiány miatt a lapok negyedresz terjedelemben jelenhetnek meg.

Bukarest. A pénzügyminiszter a kamarában törvényjavaslatot terjesztett elő, amelyben kétszáz millió lei hitel megszavazását kéri. Az összeg a hadsereg szükségleteinek fedezésére kell.

Moszkva. A városi tanács heves vita után két millió rubelt szavazott meg Pétervár lakosságának legszükségesebb élelmiszerekre.

Amsterdam. Cettinjből jelentik, hogy Antivári egy, a kikötőbe behatolt osztrák-magyar hadihajó bombázása következtében romhalmazz lett. A királyi yacht darabokra van szaggatva. A puszkaporos és az élelmiszerraktárak megsemmisültek, sok polgár meghalt.

hatvan ezer főből álló segítő sereget szervezni, kijelentette, hogy a macedonai helyzet ilyen nagy kontingensnek országon kívüli felhasználását semmi körülmények között sem engedi.

Bern. A németektől megszállta francia területek francia lakosainak szállítása Svájcban keresztül Franciaországba ma este megkezdődött. Harmincezer embert szállítanak el egy hónapon belül.

Pétervár. Az államtanács elhatározta, hogy az idei deficit megszüntetésére három évre fejadót vet ki minden nem katonára

Turin. A japán segítő seregeknek Európába való küldetésére vonatkozó tárgyalások hír szerint újból megkezdődtek.

Prága. A legutóbb elrendelt népfelkelő bemutató szemlén harminckét képviselőnek kell megjelennie.

Genf. Francia kamarában törvényjavaslatot nyújtott be a hadügyminiszter jövő évi kontingens behívásáról, összeírják és bemutató szemlére viszik az 1917-iki évfolyambelieket, úgyszintén az alkalmatlannak talált 1913-1915. évbelleket és újra sorozzák.

Bukarest. Az orosz flottát a Boszporusz felé haladtában Burgasnál látták.

Stockholm. Az oroszok már a rendőrséget és csendőrséget is behívták katonáknak.

Stockholm. A sajtó az orosz veszedelem ellen döntő háborút ajánl Svédországnak.

— Előléptetés. A vallás- és közoktatásügyi min. kir. miniszter Strifler Ferenc aradi kir. katolikus főgimnáziumi rendes tornatanítót, jelenlegi állomása helyén, a IX. fizetési osztály 3. fokozatába kinevezte.

— Az angol királyi pár a katonáknak. Genfből jelentik: Az angol királyi pár — mint a londoni lapok megírják — a brit hadsereg minden katonája számára képeslevelezőlapokat küldött emlékül. Minthogy ezeknek az emléklapoknak száma körülbelül hatszáz ezer volt, ki lehet belőle találni, hogy az angol hadsereg körülbelül hatszáz ezer embert számlál. Az angol kormány azt hirdeti, hogy kiegészíti a brit hadsereget három millióra; most jelentek meg Londonban a házak falain a hirdetések, a melyek felszólítják a brit nemzetet, hogy állítsa ki a második félmillió katonát.

— Jelölő értekezlet az ügyvédi kamarában. Az aradi ügyvédi kamarában ma délután öt órakor Szalay Károly királyi tanácsos, az ügyvédi kamara örökös tiszteletbeli elnöke értekezletre hívta össze az ügyvédeket. Az értekezletnek egyetlen tárgya az alelnöki szék mikénti betöltése volt. Velesov Géza dr. kifejtette, hogy a kamarának egyhangulag kell állást foglalnia és azt ajánlotta, hogy az alelnöki széket Csédy Károly dr. királyi tanácsossal töltsék be. Az ajánlást az értekezlet egyhangulag elfogadta és a jelenlévők elhatározták, hogy az aradi kamara területéhez tartozó összes ügyvédeknek felhívást juttatnak ebben a tárgyban. A felhívás szövegét még az értekezleten megfogalmazták.

— Szavazati joggal esalogatják a francia katonákat. Párisból jelentik: A szenátusban beadtak új javaslatot, amely a husz éveseknek, valamint az összes hadbavonulatoknak szavazati jogára vonatkozik.

— Távozó orosz nagykövet. Rómából jelentik: A Masagoro hitelesen megállapítja,

— Adományok Urbán Iván báró főispánnál. Február havában a vármegyei Vörös Kereszt Egylet javára Urbán Iván báró főispánnál a következő újabb adományok folytak be: Szathmáry János Acsev. igazgató 50 kor., Janku Cornél ügyvéd 5 kor., Schill József főjegyző 100 kor., Darányi János aljegyző 100 kor., Dálnoki-Nagy Lajos dr. alispán 100 kor., Urbán Iván báró 200 kor., Aradi Polgári Takarékpénztár 500 kor., összesen 1055 korona.

A Vörös Fehöld javára befolyt adományok: Michon M. róm. kat. plébános 5 kor., Dálnoki-Nagy Lajos 20 kor., Halmágyi főszolgabíró gyűjtés 13 kor., Szathmáry János Acsev. igazgató 50 kor., Gergelyi Lajos áll. mérnök gyűjtése 17 kor. 90 fill., Merkler Vilmos Lippa 5 kor., M. Radnai főszolgabíró gyűjtése 226 kor. 32 fill., Urbán Iván báró 100 kor., felolyt eddig összesen 437 korona 22 fillér.

A hadbavonultak itthon maradt családtagjainak segélyezésére az utolsó kimutatás óta befolyt adományok: az egyes megyei hivatalok tisztikarának február havi adakozásai: Kisjenői főszolgabíró 18 66, borosjenői főszolgabíró 23 84, borossebesi főszolgabíró 17 99, aradi főszolgabíró 33 47, magyar-pécskai főszolgabíró 15 97, máriaradnai főszolgabíró 17 13, világosi főszolgabíró 21 32, nagyhalmágyi főszolgabíró 14 55, tornovai főszolgabíró 19 62, elaki főszolgabíró 11 16, Aradmegye központi, árvaszéki és közkórházi tisztviselői 193 22 korona. Aradi görög keleti román egylet 109 34. Bolog Zoltán jegyző Mikelaka 18, Aradi Eső Takarékpénztár 500, Aradvármegyei központi és körjegyzők egylete 723, Borosjenői Takarékpénztár 200, az egyes megyei hivatalok tisztikarának március havi adakozásai: magyar-pécskai főszolgabíró 14 16, borossebesi főszolgabíró 18 13, kisjenői főszolgabíró 18 81, elaki főszolgabíró 11 16, borosjenői főszolgabíró 23 84, tornovai főszolgabíró 19 62, aradi főszolgabíró 33 47, máriaradnai főszolgabíró 17 11, Arad megyei központi, árvaszéki és közkórházi tisztviselők 189 71. Összesen 2288 29 korona.

— A kereskedelmi és iparkamara szakvéleménye. Az aradi kereskedelmi és iparkamara átiratot intézett a tanácshoz, amelyben felhívja a tanács figyelmét arra, hogy a kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki, amelyben a kihágási bíróságoknak ajánlja a kereskedelmi és iparkamarák szakvéleményének kikérését olyan ügyekben, amelyek bizonyos élelmiszerekkel elkövetett visszaélésekkel, vagy egyéb bonyolult, szakismeretet megkívánó kérdésekre vonatkoznak. A tanács mai ülésében foglalkozott a kamara átiratával és miután Angel István dr. főjegyző rámutatott arra, hogy a kihágási törvény 142.—47. szakasza szabályozza azokat az eseteket, amikor a szakértő meghallgatása szükséges, kimondotta a tanács, hogy nem tartja magát jogosultnak arra, hogy a bírói függetenségére beavatkozzék és így a kamara átiratát csak azzal küldi meg a kihágási bíróságoknak, hogy a miniszteri rendeletben körülírt esetekben a beavatás szerint járjon el. A rendeletet még a gabona és liszt maximális árait szabályozó kormány intézkedés kibocsátása előtt adta ki a miniszter.

— Orvosokat is internálják Angliában. Londonból jelentik: Az alsóházban Bonar Law követelte, hogy internálják az ellenséges országbeli orvosokat.

— Hadikölcsön aradi iparosoknak. A Weitzer János-alap gondnoka ma tartott ülésében ismét hadikölcsönöket utalt ki az alapjövendelméből erre a célra kihalasztott összegből. Kilencvenhat kérvényező kérelmét vették beható vizsgálat alá és összesen 13 617 koronát utaltak ki 68 aradi iparosnak.

— A városi élelmiszer raktár megnyitása. Hétfőn reggel nyílik meg a Forray-utcában, a Bing házban bérelt helyiségben a városi élelmiszer üzlet, ahol burgonyát, babot, csereszirt és lisztet árúsítanak. A tanács mai ülésén Lócs Rezső helyettes polgármester bejelentette, hogy a lisztet a maximális árnál tíz százalékkal árúsítják drágábban. Érdekes, hogy a kihágási bíróság éppen ma ítélte el aradi kiskereskedőket, akik a lisztet kicsinyben ugyancsak tíz százalékos haszon hozzászámításával bocsátották áruba. A helyettes polgármester, mikor bejelentését megtette, tréfásan oda is szólt Green Nándor főkapitánynak: *remelem, hogy a rendőrség nem fog meg büntetni, amiért tíz percentet nyer a városi üzlet a liszten.* A főkapitány nem válaszolt. Ez a diplomatikusan halgatás is felelet.

— A Kölcsey Egyesület március 7-én délután 4 órakor a kultúrpalota nagytermében hangversenyt tart a következő műsorral: 1. *Lavotta Janetschek: „Szigetvár ostroma.”* Zenekepek: a) Tanácskozás, b) Ostromszaj, c) Vegbucsu (hegedűszó), d) Ima, e) Kirohanás. — Előadja a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara Zolner Sándor karnagy vezetésével. 2. *Sztojnovits I.: „Rege a csodaszarvazról.”* Daják ék: 1) Hunor, Magyar és a kar., 2) Keringő, 3) Zárókar. — Előadja az Iskolatársnokok szövetségének és a polgári leányiskola egyesületének a Farkas Mariska zenetárnó vezetőjével. Zongorán kísér: Angel M. gda. 3. *Néhány szó a magyar zene bajátosságairól és korszakairól,* elmondja: Wagner József dr. 4. *Katonadatok az 1820—1860 években.* Előadja Baja Sándor. Zongorán kísér: Ferch Odón. 5. *Kuruc da ok.* (A régi Rákóczi nóták stb.) tarogatója előadja Jovánovits Sándor. 6. a) *Gunydai Napoleonra* b) *Egressy—Szerdahelyi: Talpra magyar,* c) *Laupérth—Wagner dr.: A duosok,* d) *Polgár—Wagner dr.: Infanterista Kiss.* Előadja Kiss Miklós, az aradi Nemzeti Színház tagja, zongorán kísér: Wagner József dr. 7. *Blücher—Boch: a) Berossy nótára készült verbancoz. Bihar—Boch b) Hadik őbester nótája. Boch: c) Cinka Panna nótája. Boch: d) Boka kesergője.* Vonósnyegyesre előadja: Wagner József dr., dr. Wagner József, Robitsok Samu és Unger Ernő. 8. *Lavotta—Hoppe: „A reményvez.”* Előadja a foglalkozási és felső kereskedelmi iskolai alkalmi terükára, Wagner József dr. vezetésével.

— Adományok. Az elmúlt napokban a következő jótékony adományok érkeztek a polgármesteri hivatalba: A hadbavonultak hátrahagyott családtagjainak segélyezésére: A polgári leányiskola tanácsulata 25 korona. A siketnéma intézet tanári kara 26 korona. Könyvi Róbert 10 korona. Az országos Kossuth Lajos párt aradi fiókjának gyűjtése 31 korona. Krutz Zsigmond 5 korona. A Vörös Fehöld javára Mittner Józsefné 4 korona, 3-ik kerületi polgári kör gyűjtése 6 korona 20 fillér. Főgimnázium 5-ik osztályának gyűjtése 4 korona 80 fillér. Hóts Vilmos aradi gyógyszerész, aki a hadbavonultak családtagjainak segélyezésére eddig már 750 koronát adományozott, újabb ismét 100 koronát juttatott el a polgármester kezéhez, kérve, hogy ez az összeg az elesettek árváinak segélyezésére fordíttassék.

— „Csalják a francia népet.” Párisból jelentik: A „Le Journal” jelenti, hogy a „Csalják a francia népet” című röpirat szerzőit a hatóságok Franciaországban, Oroszországban és Analiában nyomozták. A rendőrség most megállapította, hogy a röpirat szerzői Benoit ésársai hírhedt automobil banditákkal állottak összekötésben. Már majdnem valamennyit letartóztatták. Ügyük előreláthatólag a marsellei hadtörvényszék elé kerül. (M. T. J.)

— Koszorumegváltás. Groszmann Emil dr. és neje nehai Waitfisch Armin kepeorsójára szánt koszoru megváltása fejében 20 koronát adományozott a Vörös Kereszt egyesületnek.

— Fischer Simon Nagy Áruházában megérkeztek a nyers seiyam terüti és női esernyők 4 kor. 50 fillér darabja. Gyermekkoscsik első gyári árban. 227

— Az aradi ügyvéd kabáttolvaja. Budapestről jelentik: Abraham Béla magánhivatalnok az Abbázia-kávéházból elvitt egy levelet, amelyben egy a Magyar Színházba szóló szabadjegy volt. A levél jogos tulajdonosa sejtette, hogy levelét valaki ellopta, ezért elment a színházba a színházi titkár és az ügyeletes detektív segítségével nyomozást indított. Noha Abraham nem állt le arra a helyre, a hová a jegy szólt, az ügyeletes detektív mégis hamarosan kinyomozta és bevezette az inspekción szobába, ahol vallatásra fogták. Abraham azt állította, hogy a jegyet öscesőtől vásárolta. Megmotozták és sok „ujság szabadjegyet”, köztük több olyat találtak nála, mely már elévült. A színház helyettes igazgatója, Lázár Odón követelte Abrahamtól a színházjegy árát, mert Abraham majdnem az egész előadást végignézte. Találtak nála 3 korona 60 fillért, ezt elvették. Bevitték a rendőrségre, ahol a Nemes csoport detektívjei felismerték mint ismert kabáttolvajt. Azt a kabátot, a mi rajta volt, Ecs Béla dr. aradi ügyvédtől lopta a Palermo-kávéházban. Abraham Bólat letartóztatták.

— Arad és a halotthamvasztás. Lukácsy Lajos törvényhatósági bizottsági tag beadványban fordult a tanácshoz és reklamálta Aradnak a halotthamvasztót. Ő ugyanis már éveket ezelett kérte a közgyűlést, hogy állítsa fel Aradon krematóriumot. A most dühöngő járványok újból aktuálisá tették a kérdést és Lukácsy most az iránt érdeklődik: hol rakott meg az ügy a esetleges mulasztásért felelőssé akarja tenni a hibás tisztviselőt. A tanács mai ülésén Lócs Rezső kijelentette, hogy a kérdést tanulmányozás végett még a nyáron kiadták a városi főorvosi hivatalnak, azonban azóta a krematóriumnál fontosabb és sürgetőbb ügyek foglalták le a hivatal idejét. Arad különben is bevárja, hogy Budapesten milyen álláspontot foglalnak el a krematórium körül.

— Pénzadományok az aradi Vörös Kereszt egyletnek. A Vörös Kereszt egylet aradi fiókjához újabban a következő adományok érkeztek: Koronczay Frigyes 50 korona, Nagy András id. Vidéki Ferenc ravatalára szánt koszoru megváltása címén 5 korona, Weisz Lajos 5 korona, Láng Nusika 2 korona, Lustig Armin és neje Waitfisch Armin ravatalára szánt koszoru megváltása címén 20 korona, Toróktalvi Mór és neje 10 korona, Aradi Ipar és Népművelés 500 korona, Ausztorweil László dr. 100 korona, Vajda Zsigmond Waitfisch Armin ravatalára szánt koszoru megváltása címén 50 korona, Mairovics Elné Waitfisch Armin ravatalára szánt koszoru megváltása címén 20 korona, Hady Gyuláné 20 korona, Braun Mórné gyűjtése: Braun Mór 100 korona, Hofman Lászlóné 10 korona, N. N. 20 korona, Dános Gyula 20 korona, özv. Hady Istvánné 4 korona, Hady Szilárdka 3 korona, Braun Mór és neje Tolnai János ravatalára szánt koszoru megváltása címén 20 korona, özv. Breuer Zsigmondné (Booyhad) 20 korona, összesen 197 korona, Arad Polgári Takarékpénztár 500 korona, Kereskedelmi iskola felső A) osztályának gyűjtése 20 korona. Az adományokért ez uton mondással köszönetet Vasárhegyi Janka elmond.

— A kereskedelem védelme. Barta Samu Tisza István-uti telepe-tulajdonost arra kötelezte a hatóság, hogy a telepen tűzbiztos szánt építmény pontos műszaki feltételek betartásával. A teleptulajdonos fölébbezése következtében az ügy a kereskedelmi minisztériumhoz került, ahol helyben hagyták a hatóság intézkedéseit. Barta legutóbb arra kérte a hatóságot, hogy a mostani rossz viszonyok között ne kívánják meg az építés teljesítését. A hatóság elutasította ezt a kérelmet; a teleptulajdonos a miniszterhez fordult, aki ma érdekes leiratot intézett az ügyben. A miniszter azt közli, hogy Barta kivánsága teljesen méltányos. A miniszter nemcsak az építés elhalasztását engedélyezte, előbbi rendelkezést is megsemmisítve, engedélyt adott arra, hogy egészen primitív viszonyok között a kereskedelem művelői kimaradjanak.

— **Felhívás a hadseregnek szállítani óhajtó iparosokhoz és kereskedőkhöz.** A hadseregnek való cikkek szállítására vonatkozó újabb megállapított rendszer következtében az aradi Kereskedelmi és Iparkamara ezúton is felhívja mindazokat a gyárosokat, iparosokat és kereskedőket, akik ezután a hadseregnek való szállításokban résztvenni szándékoznak, hogy ezt a Kamarának már most *haladéktalanul, legkésőbb március hó 10-én* jelentésük be. Ez a bejelentést természetesen nem kötelez a szállításokban való részvételre, azonban nélkülözhetetlen előfeltétele képezi annak, hogy valaki a jövőben a hadsereg részére szállítást kapjon. A Kamara tehát különös nyomatékkal hívja fel erre mindazoknak a gyárosoknak, iparosoknak és kereskedőknek a figyelmét, akik úgy gondolják, hogy az általuk előállított vagy forgalomba hozott cikkek, valamint képesek lesznek és óhajtanának is a hadseregnek szállítani.

A bejelentésben megemlítendő az, hogy eddig milyen hadsereg szállításban vett részt és hogy ezután milyen cikkből milyen mennyiséget volna képes és hajlandó szállítani. Ajánlatokat csak majd az esetleges pályázásakor kell benyújtani.

— **Az aradi zálogház kamatlába.** Az Aradi Hitelbank tudvalóval azzal a kérelemmel fordult a városi közgyűléshez, hogy zálogháza kamatlábát 12 százalékról 16 százalékra emelhesse föl. A közgyűlés pártolólággal terjesztette föl a kérelmet a kereskedelmi miniszterhez, aki ma küldött leiratában arról értesítette a várost, hogy a kérelmet nem tartja teljesíthetőnek, mert a pénz viszonyok időközben megjavultak és semmire sem indokolja a 12 százaléknál nagyobb kamatláb fölemelését.

— **A katonák meleg ruháira adakoztak.** Hoffmann Antal 5 korona 62 fillér, Spitz Ida, Scherhag, Kovács Imréné, László Rezsőné 10 korona, dr. Nagy Sándorné, Somló Margit, Hoffmann Antal 8 korona 78 fillér, Furkelstein Józsefné, Mihály-utcai áll. elemi iskola növendékei, Mittner Józsefné 10 korona, Pick E. és Tárta 2 korona 30 fillér, Weisz Vilma, N. N. utján 645 korona, Aradi Ipar- és Népbank 25 korona. A beszerzett és átadott ruhaneműekért hálás köszönetet fejeznek ki a hadba vonuló vitérek. Minő jótételvény a friss ruhanemű, magyarországi felesleges. Az érző szívek megérlik és kegyesen adakoznak ezután is. Dr. Műlek Lajosné.

— **Olcsó hus.** Kroupa Ödön petrilla-lónyaytelepi mészáros a népfelkelési bemutató szemlén alkalmatlannak találtatván, megjelent az illetékes hatóság előtt és kijelentette, hogy miután hazáját alkalmatlansága folytán fegyverrel nem szolgálhatja, anyagi áldozatot kíván hozni azzal, hogy a marhahus kilóját állandóan 1 kor. 20 fillérért árusítja, hogy így különösen a hadbavonultak családjai olcsó hushoz juthassanak.

— **Nagy bajok vannak most mindenfelé a kékgővel,** mert a készletek kiesinyek és ami kapható, az rendkívül drága. A kékgővet szőlőpermetezésnél nem lehet helyettesíteni, ellenben a tavaszi vetésnél a mag csávázására igen jól helyettesíthető Corbin magvédő szerrel, mely a mai viszonyok között olcsóbb, mint a kékgőve és alkalmazásának egyszerűsége, valamint az azok elleni megbízhatósága miatt, a legnagyobb figyelmet érdemli. A gazdaközönség jól teszi, ha már idejekorán ellátja magát Corbin magcsávázó szerrel, mert a vasúti szállítás nehézségei ugyanis meglassítják a szállítást. Tudomásunk szerint a Corbin használható tavaszi és őszi vetésnél, buza, árpa, rozs, zab és kukorica csávázásához. A Corbin nemcsak üszök ellen védi a magot, hanem egyszerre megóvjaa a gazdát varjúk, galambok, egerek kártevésétől is az elvetett magnál, mert a Corbinnal csávázott magot ezek az állatok utálják. Ezen kiváló szert már Magyarországon így gyártják, még pedig Ujpesten Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyárában. Nevezett gyár már eddigi cikkeivel is pl. lysoformmal országos hirre tett szert. 8746

— **Aradi Takaré- és Segélyegylet** március hó 7-én délelőtt 11 órakor tartja meg a

— **Megnyílt a „Hunnia” női kalap-szalonn** Forray-utca 8. szám alatt, ahol állandóan bécsi és berlini modellek, ugyiszintén gyászkalapok vagy választékban szolid árakban kaphatók. Alakítások legizlésebben elkészítettek legjutányosabban. 745

— **80-as barna lemez Kerpelnél.** 198
— **Az új ügyvédi nyomtatványok Kerpelnél.**

VÁROS ÉS MEGYE

Az autóbussz vállalat 1914 évi jövedelme. Az autóbussz felügyelő-bizottság ma délután négy órakor *Nachtnébel* Ödön főmérnök elnöklésével ülést tartott, amelyen Zádor Imre gépüzemigazgató bemutatta az autóbusszüzem 1914. évi mérlegét, veszteség- és nyereség számláját. A mérlegről, amelynek pontos és hiteles számadatait négy nap előtt közölte az *Aradi Közlöny*, az tűnik ki, hogy az autóbusszüzem az autóbusszok használatáért kapott térítési díjakból és a teheráru fuvarozás jövedelmével együtt 1914-ben *száznegyzezer korona tiszta hasznot* produkált, amint ezt meg is irtuk. A felügyelő-bizottság tételről tételre megvizsgálta és elfogadta a számadásokat és a mérleget és elismerését fejezte ki a vezetésért, a szép eredményért Zádor Imre gépüzemigazgatónak. A mérleget, amelyhez a felügyelő-bizottság kívánságára Zádor Imre részletes igazgatói jelentést szerkeszt a vállalat működésének részleteiről, a városi közgyűlés elé terjesztik.

Arad koporsói. Arad város tanácsa ma foglalkozott a város háztartását terhelő utóterheléssel: a katonai várban elhunyt egvények koporsóköltésével. Január 27-161 február 27-ig 635 felnőtt és 35 gyermek halt meg a vár szerb foglyai közül és az ezeknek szükséges koporsókat Arad város készítette el eddig; a koporsók költsége 5100 korona. Ugyanannyi volt a kiadás az előző 30 nap alatt is. Fölmerült a tanácsban az a kérdés, hogy a város nem is volna kötelezhető ennek a költségnek megfizetésére. A tanácsülésen azonban az az elhatározás alakult ki, hogy habár a várost a törvény nem kötelezi eme költségek viselésére, mégis a jövőben is fizetni fogja a koporsók díjait, mert emberbaráti érzése nem engedheti meg, hogy az elhunyt foglyok állapotok módjára földeltessenek el.

Ujból változtatják Aradon a tengeri liszt maximális árát. Jelentették, hogy Arad város ármegállapító bizottsága a minisztérium újabb rendelete alapján 36 koronában szabta meg a tengeriliszt maximális árát. A városi tanács mai ülésén szóba került az, hogy a fővárosban 44 korona 48 fillérben állapították meg a tengeriliszt maximális árát, tehát Aradra a 36 koronás ár nem maradhat meg. *A tanács elhatározta ma, hogy újból megállapíttatja a bizottsággal a tengeriliszt legmagasabb árát.*

A város napidíjasainak kérelme. A város napidíjasai, akik maximális napi négy korona keresetük mellett jobban megérintik az élelmiszerek horribilis drágulását, mint akár a hadbavonultak hátramaradottjai, azzal a jogos kérelemmel fordulnak a törvényhatósághoz, hogy állapítson meg részükre valamilyen drágasági pótlékot, mint az más városokban is megtörtént. A tanács tagjai, akiket kérésük támogatására küldöttéleg kértek meg a díjnokok, megígérték, hogy szószólóik lesznek.

A vegyvizsgáló állomás számára különböző vegyi szereket akart Aradon beszerezni a városi tanács. Felszólították tehát az aradi drogéria tulajdonosokat, hogy tegyenek aján-

lást, hogy azok jóval magasabbak, mint az előirányzat. A tanács elhatározta, megbizta a vegyvizsgáló állomás vezetőjét, hogy Budapesten szerezzék be a szükséges adatokat. (A tanács határozatát nem helyeselték, mert az aradi kereskedelmet még akkor is támogatni kell, ha valamivel drágábbak az árai, mint a budapesti ajánlattevőknek.)

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1915. évi március hó 10-én d. n. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaboknak. 20. A tanács bemutatja a belügyminiszter urnak a községi tanszemélyzet fizetése tárgyában kelt rendeletét. 21. A tanács előterjesztése a községi polgáriskolánál rendszeresített segédtanítói állások rendes tanítói állásá váló átszervezése tárgyában. 22. Az Aradi Nemzeti színház tagjai kérik, hogy a színháznál szolgálatot teljesítő rendezők és tűzoltók tiszteletdíját folyó évi május hó 1-ig a város közönsége fizesse. 23. A tiszti ügyvédség bemutatja az aradi villamosági társasággal a szegények házában a villamosvilágításához szükséges felszerelés és berendezés tárgyában megkötött szerződést jóváhagyás végett. 24. A tanácsnak előterjesztése a vízvezetési per tárgyában. 25. A tanács beterjeszti az autóbussz és lóvasút üzem 1915. évi mérlegét. 26. A tanács beterjeszti a tehervonattási üzlet 1914. évi mérlegét. 27. A tanács előterjesztése a lóvasútüzemének a Bockó-utca végéig való kiterjesztése tárgyában. 28. Közélelmészeti bizottság előterjesztése a hatósági mészárszék tárgyában. 29. Potezki gróf uradalom kérelme a Béla téri városi inatán egy részének falerakó hely céljaira való bérbevétele iránt. 30. A tiszti ügyvédség jelentése Schaffer és Kohn társasággal a honvédelmi lakóházak lakóinak Shones-tornával leendő ellátására kötött szerződés jóváhagyása tárgyában. 31. A tanács előterjesztése Turay Antal vágóhídi gépész nyugdíjaztatása tárgyában. 32. A tanács előterjesztése Kőrösy Andrásné nyugdíjaztatása iránt. 33. U. sz. a m. kir. pénzügyigazgatóság által 1914. évi december hónapban elő- és leirt állami adónak megfelelő községi adó elő és leírása tárgyában.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Boriska. Nem kell bélyeg a levélre, hanem a bélyeg helyére tessék odairni: „Prisonnier du guerre”. A eimzett rangjának és ezredének a megjelölése, a szibériai város és ország kiírása. Szükséges még a borítékra, mindez lehetőleg francia nyelven. Ha ezek az adatok meg vannak, felesleges Vöröskereszt egyleti közvetítéssel küldeni a levelet.

Kiváncsi K. 5. A maximális lisztárak Aradon jelenleg a következők: buza tészataliszt 67 korona, főzöliszt (30 százalék árpával) 57-40, kenyérliszt (50 százalék árpa) 45-57, kenyérliszt (50 százalék tengeri) 38-34, kenyérliszt (50 százalék árpa tengeri) 41-36, rozs-kenyérliszt (50 százalék árpa) 40-88, rozs kenyérliszt (50 százalék tengeri) 39-26, simaőrlésű buzaliszt (50 százalék árpa) 46-49, simaőrlésű buzaliszt (50 százalék tengeri) 39-26, tiszta rozsliszt 43-30, tiszta árpaliszt 44-18, tiszta tengeri liszt 36 korona száz kilogrammonként. Kicsiben eladva a városi tanács hirdménye szerint az eladó csak olyan árakat számíthat, a melyek a megállapított legmagasabb áraknál nem aránytalanul magasabbak.

Önkéntes Harotéri ápolók, helyesebben egészségügyi katonák csak azok lehetnek, a kiket valamely egészségügyi csapat parancsnoka fölvesz a Sani-á-truppeba és a kik ezután besoroztatják magukat. Önkéntes betegápolókat a haroterre a Vörös Kereszt Egylet küld harotéri osztagjaiban. És iránt a budapesti Vörös Kereszt központnál érdeklődjenek.

Imádság. Második reáliskolai tanulótól igazán szép és kedves az a hazafias vers, azonban közlésre nem alkalmas.

Huszár. Gyógyuljon meg mielőbb kedves és

**Steckenpferd-
liliomtejszappan**

915

Bergmann & Co. cégtől Tetschen a/Elbe.

egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szepő ellen való elismert hatásánál fogva a bőr- és szépség gondozásán való fölülmulhatatlanságáért Ezernyi elismerőlevél! Sok legnagyobb kitüntetés! B vásárlásnál óvatosság! Ügyelje nyomtatékosan a Steckenpferd védőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 80 fillérért kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszervezetekben stb. Hasonlóképpen kitűnő Bergmann Manera liliomkrémje (70 fillér egy tubus) Kitűnőszernői kezek gondozására.

Uj könyvek.

* **Elisabeth Heyking: Csun. Kinai regény.** De több, mint regény. Megértetője és megmagyarázója Kinának. Mindannak, ami ott évtizedek óta készül és megtörtént. A regényt Holló Márton igazán gyönyörűen fordította. Az Athenaeum Könyvtár ezzel a legújabb kötetével nemcsak a nagyközönségnek, de az irodalomnak is szolgálatot tett. A könyv boríték-lapját B. Seb. Árpád finom rajza díszíti. Ára 1 korona 90 fillér.

* **Az angol világbirodalom a címe annak a füzetnek, amely „A hábrus nagyhatalmak” című sorozat harmadik füzeté gyanánt Kunfi Zsigmondnak tollából megjelent.** Annak ismeretetésére törekedett, hogy milyen gazdasági és szociális alapjai vannak az angol politikai életnek és milyen erők sodorták Angliát a mostani háborúba. A füzet gazdag és sokoldalú, érdekesítő tartalma kiderül a következő címeiből: I. Az Egyesült Királyság. 1. A szigetország lakossága. 2. Miből élnek. 3. Kié a föld? 4. Az aranyfőlam kuféje. 5. A csatornában. II. A brit gyarmatbirodalom. III. Az angol politika problémái. 1. A külpolitika. 2. A flotta és hadsereg. 3. Az imperializmus. 4. A szociális kérdés és a munkások. 5. Az ir-kérdés és a honmerule. IV. Az angol állam. A 96 oldalas könyvnek 60 fillér az ára. Kapható minden könyvkereskedésben.

* **A Nugat, szép irodalmi folyóirat március 1. száma a következő nagyrészt aktuális és igen érdekes tartalommal jelent meg:** Ignotus: Milyen szép ez a város. Totó Árpád: Lomha gályán. Augusztusi éj alatt (Versek.) Ambrus Zoltán: Háborus jegyzetek. Szabó Dezső: Százam tárulj (Elbeszélés) Leznai Anna: Hazavágyom hazulról (Vers.) Dr. Lambrecht Kálmán: Heróan Ottó. Kassák Lajos: A végekről (Vers.) Schöpfung Aladar: A németek és a többi népek. Lévai István: Bellához. Megint itt az őszl... (Vers k.) Harry Russel-Dorsau harcéri levelei (XV) Ady Endre: L velek Madame Prétérítéhez. Ady Endre: Vigas taló beszéd álmaimban. Láttam reített törvényed (Versek.) Fémés-Böck Vilmos: Vak zsidó (Rajz a harc-térről.) Tábori Posta, Figye 6 és Di-puta rovat. Szerke-ztőség és kiadóhivatal X., Lónyay-utca 18. Bpest.

* **Nagy esemény.** Sven Hedin a svédek legnagyobb embere, az ujkor ünnepeit világotjárója. Azsia rette thetetlen felkutatója elindult egy felfedező utra, a föld legkulturáltabb nemzetének földjére, hogy megnézze a német-séget a háboru alatt. A világirodalom legkülönösbb, legeredetibb leleplező könyve lett Sven Hedin irásából. „Egy harcban álló nem-

zet” a címe könyvének, amely óriási feltűnést keltett Németországban Sven Hedin könyvére nagy szükségünk van nekünk is. A magyarul megjelenő Sven Hedin könyv az Athenaeum kiadásában most jelent meg 1 korona az ára.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1915. évi március 7-én:

Délután fél 4 órakor mérsékelt helyarakkal:

Éjfélkor 12-től 1-ig.

Operette.

Este fél 8 órakor rendez helyarakkal:

B) Bérlet.

B) Bérlet.

H o l é n.

Zenés vígjáték 4 felvonásban.

Közdete este 1/8 órakor.

Felolós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTER.*

**APOLLO
SZÍNHÁZ.**

Március 7. vasárnap

Első Hegedüs film.

Főszerepben:

Hegedüs Gyula.

**A munkás
zubbony**

színmű 4 felvonásban.

Irta: FÖLDES IMRE.

**Következő
ujdonságok**

érkeztek

KERPEL IZSÓ

100,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Hayking: Csun, Zemplényiné: A leghatalmasabb érzés, Zóray: A megvárt szerelme, Hovesi: A becsület, Czobel: A két arany hárszál, Hervieu: Az idegen, Gerai: Dr. Molito szírija, Zmaja: Butta: A boldogságért, Sven Hedin: Egy harcban álló nemzet, Doyle: Veszedelmek, Karinth: Kéthajó, Liljencron: Haborus novellák, H.: Vöröskönyv, Csaszar: Az erzedések, Lux Teika: Novellák, Nagy Endre: Csokorok, Tábori levelek, Williamson: Az erdőfia, Krudy: 42-es mozsárak, Mann: Hál Velenczében Lagerlöf: Liljencrona otthona, Jókai: Kedves atyafiak, Feroals: Igen! Nem, Nagy Endre: A nagy harbu anekdotakincse, Bródy: Fehér könyv, Fáy András: Attila, Grazia Deledda: A rapkény, Révész: Az Urhídai leányok, Anatol France: A Salfiak alatt, Révész: Szemtől szembe, Tiszán: A csendes ferj, Mann: Ronda tanár ur, Borszem naptár 1915. évre, Ujhelyi N.: 1914. kortörténeti regény, Révész B.: Velük, értük, Lapréth G.: Beszélgetés a hazaságról.

Hámetben: Aaga M de ung Die Gezeih-nen, Z betitz: Aus fien Sachab, Rasmussen: Was Frauen wolen, Schubi: Die Frucht nach Amerika, Harwig: Haus Bicknach, Zebettiz: Der Herr im Hause, Worder: Die Me-tergeige, Harder: Ebbfuda, Seumaher: Kaiser Eugenie: Seiger: Peter Voss der Mi lozedi b, Schrokauer: Die siebente Grosmer, Genard: Seilenver-äufer, Lütauug Freda Hugren, Warner: Der Presseball, Franken: Mi-hen Mahe und die Glasver-vardie, Dreier: Auf eigener Ed, Bang: Die Vaterlandlosen, Wolzen: Páar Karn Dreyer Max: Auf eigener Ed, Bang H.: Die Vsterlandosen, Zebettiz: H: Die Frau ohne Alltag, Strutz R.: Das weisse Lamm, Du und ich, Skowronnek R.: Die Frau Leutnant, Ballestram A.: Das wogende Lant, Herzog R.: Das grosse Heimweh

Kölcsöndíj: havonként 1 korona 40 fillér vagy kötetenként fizetve 10 fillér.

Vidéki bérlok is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 korona, vagy füzetenkint 20 fillér.

Legújabbak: M Inar: Gon ol ze rám? Heidlberg: Ely heidokio kat na dala, Néküdj viragot ennekem, Nádor: A szív (Gár dal), Bánóczy: Bba pá megank, Néphymuok, indók és katonadalog a ouma, Heidberg: No de mit akar a Tivadar a nökö? Zravovitz: E: a pompás pesti csemeték! Graulshst edito. Nad Meope-re t, Gajary: Katica (Operett.)

KEPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű- és papír-kereskedése Aradon.

SIROLIN "Roche"

mellettségek, szamárhurut, asztma, influenza ellen.
Ki használjon sirolint?

1. Mindenképpen a legkorábbi idő óta szenved köhögésben. Mert jobb betegségeket elhárítani, mint gyógyítani.
2. Azok, kik állandó légcsőhurutban szenvednek, sirolint használják.

3. Asztmában szenvedők, kiknek betegségét a sirolin használata jelentékenyen osökkenti.
4. Skrofulózisban szenvedő gyermekek, kiknek általános közérületét a sirolin előnyösen befolyásolja.

Kapható minden gyógyszerárban, ára 4 korona.

Apró hirdetések.

Az Aradi Közlöny mindennap eljut számtalan városba, faluba és puszta, tehát sok embernek kerül a kezébe. Minden embernek lehet naponta valamit eladásra kínálni, vagy megvételre keresni az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek révén (pl. munkát, árut, szolgálatot.) Az eredmény biztos.

ALKALMAZÁST NYER.

Főnökö
jó bizonyítványokkal kerestetik. Bohus-palota II. emelet, ajtó 24. 922

ALKALMAZÁST KERES.

Szöllőkezelő,
ki a szőlőszet, borászat és konyhakertészetet ért, magyarul és románul beszél, állást keres. Cim Tóth Mihály, Varjassy Lajos-utca 60. sz. 919

KIADÓ LAKÁS.

Hastulajdonosok
b. figyelmébe kiadó lakások bejelentését csak díj mellett elfogad a lakásnyilvántartási iroda (Messenger-boy vállalat.) Telefon 816 sz. 921

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Zongora
bőrbe kerestetik vidékre (Arad megyébe) 6-7 hónapra. Megkeresésük a legolcsóbb egységár megjelölésével "F. K. 70" jellegére a kiadóhivatalba kérhetnek. 914

ÜZLETEK.

Aradon a főtéren
egy korlátlan italmérés berendezéssel együtt eladó, vagy száza lékára is kiadó, melyhez 3-40000 ko onna óvadék elegendő. Bövebet Kurták Mihály, Deák Ferenc-utca 42. 928

4483—1915. kh.

Hirdetmény.

Egy előfordult veszetségi eset következtében elrendelem, hogy Arad város területén levő összerakutyaók i. évi febr. hó 12-től számított 40 napig állandóan kötv-tartassanak, vagy pedig harapás elleni biztos szájkosárral ellátva pórázon vezetessenek.

Figyelmeztetem a közönséget, hogy miután az állategészségügyről szóló 1888. évi VII. t. c. végrehajtása tárgyában a nagyméltóságú m. kir. földművelési ministe-

rium által 40 000—1888. sz. alatt kiadott rendelet 188. §-a szerint ezen rendelet érvényének tartama alatt mindazon kutyák, amelyek szájkosár nélkül, vagy szájkosárra de póráz nélkül szabadon járnak, a pecérek által elfogatnak és elfogatásuk után azonnal ki fognak irtatni.

A rendőrkapitányi hivatal mint I. fokú állategészségügyi hatóságtól
Aradon, 1915. február hó 18-án.

Green Nándor,
főkapitány

145—1915. eln. sz

Hirdetmény.

A magyar királyi Belügy-ministerium 21887—1915. számú rendelete alapján ezennel közhírré teszem, hogy a cs. és kir. 8. ik hadsereg parancsnokság a területén harconalban levő katonák és katonai személyek látogatását betiltotta.

Figyelmeztetek mindenkit, hogy a fentnevezett parancsnokság területére így cőlből utra ne keljenek, még akkor sem, ha utazási igazolvánnyal bírnak, mert ha utazásuk megakadályozva lesz megakadályozva lesz a hiába való kiadást okoznak.

Arad, 1915. február 27.

Green Nándor,
főkapitány.

Szilfát és kőrifát

hasáb-, vagy tönkökben 920

veszünk.

Czeiler és Szathmáry

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város 1915. év március elsején megoyította. a hatósági husszéket a Forray-utca sarkán álló Nádasdy palotában levő helyiségben.

A szék, a közönség szolgálatára áll d. e. 11-ig. d. n. 4—7-ig.

Arad, 1915. március 2.

A városi tanács.

Arad-Hegyaljai Takarékpénztár Részvénytársaság.

Vagyon.

Mérleg-számla

Teljes.

Pénztárkészlet	8724	73	Részvénytőke	300000	—
Váltótárca	1060684	60	Tartalékalapok:		
Jelzálogkölesönök	41024	—	ált. tartalékalap	56012	—
Folyószámlái kölesönök	27389	84	házért. csök. tart. a.	11000	—
Idegen intézeteknél elhelyezett tőkék	14997	11	Betétek:		
Ingyatlanok és jogok	104078	67	Betéti könyvecskékre... .. .	231776	40
Értékpapír (hadikölesön)	4875	—	folyószámlára	18310	78
Felszerelés	2332	60	Visszleszámított váltók	550469	—
leírás	233	26	Hitelezők	20483	52
Hátralékos kamatok	8024	35	Be nem fizetett tőkekamatadó	662	65
Előre fizetett kamatok	4509	45	Fel nem vett osztalékok	895	—
			Intézeti ház tör. kölesön	45676	07
			Előre felvett kamatok	10944	48
			1913. évről nyer. áth.	798	35
			1914. évi tiszta nyer.	29428	84
	1276407	09		1276407	09

Győrök, 1914. december hó 31-én.

Könyvelésért:

Földes Lajos s. k.,
titkár.

Székely Árpád s. k.,
vezérigazgató.

Dr. Baross Ferenc s. k.,
igazgató.

Hunyady László s. k.,
igazgató.

Dr. Klein Béla s. k.,
igazgató.

Dr. Köpf János s. k.,
igazgató.

Koncz Benő s. k.,
igazgató.

Roszmán János s. k.,
igazgató.

Sáfrán Emil s. k.,
igazgató.

Jelen mérleg-számlát a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és mindent helyesnek és tökéletesen rendben levőnek találtuk.

Győrök, 1915. február hó 20-án

Mategowszky Károly s. k.,
f. biz. elnök.

Báró Exterde Kálmán s. k.,
f. biz. tag.

Wittenberger Mór s. k.,
f. biz. tag.

Cservinszky István s. k.,
f. biz. tag.

Megérkeztek már a legújabb női modell tagál és szalma kalapok

Villanyerőre berendezett női kalap

átvarrások

a legújabb modell után csak 2 korona bármilyen színesfestéssel együtt.

Minden vasárnap délután este 8 óráig női kalap kiállítás az üzletben.

Uridivat kemény-, puha és gyermek kalapok nagy raktára. Panama-kalapok vegyileg tisztítása nálam eszközöltetik.

—: Tisztelettel:

Bittenbinder Konrád Arad,
Deák Ferenc-utca 42. szám. (Fehér Kereszt-tel szemben.) 749

Kivánatra vidékre mintákat választékkal küldök.

Használt ólom megvételre kerestetik.

Jó anyák, gondos szülők legjobban cselekesznek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss: **Hajós-féle**

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos. Egy üveg utasítással ára 2 korona.

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely hajat vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni,

Hajfestő a „Melogen“. Ara 2 korona.

Sápkóros leányok, vérszegény asszonyok,

páratlan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikör. 171

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános gyengeség eseteiben. Ara 1/2 literes üvegnek utasítással 3 kor.

Szörvesztő Depillor. E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt arc, nyak vagy karekról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-tárában

ARAD, Andrassy-tér 22. sz.

Alapítottatott 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Szöllőkaró.

Elsőrendű hasított száraz tölgyfa szöllőkaró 6 és 7 láb hosszúságban bármely állomásra megrendelhetők

Holländer Ig. és Fia
cégnél Aradon. 691

Eladó

több ezer darab kifogástalan minőségű 691

sima és gyökeres

Ripária-portális
Néhai Bárá Bohus László
örökösénél Világoson.

Anyák
figyelmébe.

Legjobb norvég csukamájolaj.

Egy üveg ára **K. 1-80**

Kapható:

Wajdits György
„TURUL“
gyógyszertárban
Arad (Karolina-u. és Ferenc-tér sarok.) 6943

Üzletáthelyezés!

Ugy a helybeli, mint a vidéki összes vevőinket és a nagyközönséget értesítjük, hogy régi jóhírnévű saját, készítményű kész női- és gyermekruha üzletünket

A ad, Forray-utca Gróf H. nyadi palotába helyeztük át.

További szíves pártfogást kérünk. Teljes tisztelettel: 682

Grünberger L. és Társa

Valódi brünni szövetek

az 1915 évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény 3-10 m. hosszú (kabl, nadrág és mellény) elegendő, csak	1 szelvény 8kor. 1 szelvény 10kor. 1 szelvény 15kor. 1 szelvény 17kor. 1 szelvény 20kor.
--	--

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.-kor-ért, szintúgy felelőszövetet, turisztalónt, selyemkangarut, női kosztümszöveteket stb. gyári áron küld, mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert postógyári raktár:

Siegel-Imhof Brünn

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, amelyeket a magánvevő élvez, ha szövetségét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári placon rendeli meg, igen jelentékenyek. Az árak, az idejekorán készülő anyagbevitel miatt — dűsgazdag választék mellett — rendkívül olcsók. Mintahű, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen triss árúban.

8004

1037—915. ahsz.

Hirdetmény

a gazdasági munkás és cseléd-segély pénztár járulékaikról.

Felhívjuk az illetőket, hogy az összeírás befejezte után szolgálta fogadott új cselédeket a szolgálta lépés napjától 15 nap alatt a cselédkönyv bemutatása mellett a városi adóhivatalnál annál inkább bejelentés, mert baleset esetén csak oly cselédek után tarthat igényt a munkaadó a 8. §-ban biztosított segélyre, akiket szabályszerűen bejelentvén a vonatkozó lajstromban előfordulnak. Miről az érdekelt munkaadókat azonnal értesítjük, hogy minden egyes gazdasági cseléd után évenként előre fizetendő 120 filléres hozzájárulási díját a városi pénztárnál haladéktalanul lefizessék, mert a segélypénztár csak akkor köteles a munkaadónak e eimen felezámítható költségeket megtéríteni, ha az a cseléd, kit baleset ért az összeírási lajstromban felvettelt és utána a díj esedékes-ségekor, vagy a baleset előtt legalább 30 nappal tényleg befizetve lett.

Arad, 1915. március hó 1.
A városi adóhivatal.

4728—1915

Vásári hirdetés.

Közhírré teszem, hogy Aradon a folyó évi tavaszi országos vásár március hó 19-től bezárólag március hó 28-ig lesz megtartva; az állatvásár a „Birkás-dűllőben“ lévő új vásártéren tartatik meg.

Az országos állatvásárok március 19 és 20-án akként lesznek megtartva, hogy a vásár első napján, vagyis március 19-én azaz pénteken a vásártérről kizárólag csak hasított körmű állatok u. m. szarvasmarha, borjú, sertés, juh, barány; a vásár második napján vagyis 20-án azaz szombaton pedig kizárólag csak lovak hajthatók fel, eladás céljából.

A felhajtás ugy 19-én, valamint 20-án reggel 5 órától van megengedve. A kirakóvásár március hó 19-től március hó 28-ig tart.

Arad, 1915. március hó 2.
Green Nándor
főkapitány.

FIGYELMEZTETÉS!

Az elkerített lóvásártérről is szabad szekerbe fogott lovakat bevinni, de csak akkor, ha a szekerbe fogott lovak is szabályszerű marhalevéllel vannak ellátva.

Aki a szekerbe fogott lovakat nem szándékozik az elkerített állatvásárra bevinni, marhalevél nélkül is bejöhethet a külön kijelölt helyre.

KNAPP SÁNDOR

kelemfestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosó Intézete, ARAD. Intézet: MAGYAR-UTCA 26. szám alatt. Felvételi Üzlet: WEITZER- és KAZINCZY-UTCA sarkán. (A főpostával szemben.) Vidéki megbízásokat gyorsan és pontosan eszközölk.

Modern ruhafestés legújabb divatszí-
nekre, minta után. — Ruhatisztítás ve-
gyileg, száraz uton. — Továbbá osipke-
és szövet-függöny, szörme, szőnyeg,
butor-szövet kőzímunkák, keztők stb.
stb. tisztítása és festése. — Több
évi külföldi gyakorlat. 4679

TYPHUS ELLENISERUM

(csak orvosi rendeletre.)

Kapható:

HAJÓS ÁRPÁD
gyógyszertárában ARAD,
Andrássy-tér 22. szám.

125—1015. g. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1915. március hó 22-én d. e. 11 órakor a Kasza- és Borona-utcának asphalttal, illetve keramit vagy 1/2 kockával leendő burkolása iránt belügyminiszteri jóváhagyástól feltételezett a városháza földszinti termében zárt írásbeli versenyárgyalást tart a következő feltételek mellett:

1. A versenyárgyaláson minden hazai iparos részt vehet, aki ipara gyakorlására engedéllyel bír. Azon pályázók, kik a szóban levő munkálatok teljesítésére hatósági engedéllyel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és képesítését okmányilag igazolni. Azon ajánlattevők, kik Arad sz. kir. város közönségével üzleti összeköttetésben nem állottak, tartoznak megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolni, melyhez vállalatuk telepe tartozik.
2. Az ajánlatok pecséttel lezárt borítékban egy koronás blyeggel ellátva a fenti nap d. e. 11 órájáig nyújtandók be.
3. Az elkészített vagy szabálytalan ajánlatot nem vesszük figyelembe.
3. Az ajánlatok a városi mérnöki hivatalban 1 koronáért kaphatók, mintán az egységárak és végösszegek pontos beírása és a végeredmények számokkal és szavakkal való pontos feltüntetésével adandók be.
4. Az ajánlatokhoz 5% bánompénznek a városi pénztárba való letételét igazoló nyugta csatolandó.
5. A munkálatok kizárólag hazai anyag használandó fel. Ez irányban vállalkozó a városi mérnöki hivatal közlegel ellenőrzésének veti magát alá.
6. A munkát elnyerő vállalkozó tartozik az 5% bánatpénzt 10% biztosítékra kiegészíteni.
7. Tartartjuk azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlatok azokra tekintet nélkül szabadon válasszathassunk.
8. Az ajánlattevők ajánlatukkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.
9. Ha vállalkozó a szállítási feltételeknek részben vagy egészben eleget nem tenné, jogunk van öt a vállalatától minden további beavatkozás nélkül elmozdítani és a munkálatot kárta és veszélyére másra átadni.
10. Az ajánlatban világosan és határozottan kitéendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismert és elfogadja.
11. A versenyárgyalás a fenti jelölt napon és időpontban az ajánlatok felbontásával kezdődik. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy igazolt képviselői jelen lehetnek.

12. A munka végérvényesen csakis a nagym. m. kir. belügyminiszteriumnak jóváhagyása esetén fog kiadatni.

13. Táviratilag beadott ajánlatokat figyelembe nem vesszünk, nemkülönben pótajánlatokat sem.
Arad, 1915. február hó 20.

A gazdasági szék.

Cognac,
Likörök,
Szilvorium,
Törkölypálinka,

Tea és Rum

jutányos áron kaphatók:

Körösvölgyi Pálinkaraktár,

Lloyd-palota.

Garai Károly,

vas- és rézbutor készítő

ARADON,

József főherceg-ut 11. sz.
Karolina-utca sarok.

Ajánlok: Vas- és rézbutorokat, sodrony ágybetéteket, sodrony kocsilüveket, gyermekágy és gyermek-kocsikat, réz-karnisokat, mosdó-asztalokat felszerelve, össze-csukható ágyakat és madracokat. Szállodal és kávéházi, kórház és intézetek berendezését. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát a legjutányosabb áruk mellett. Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölk. 801

Az ujonnan életbe lépett polgári perrendtartás folytán szükséges

ügyvédi

és

birósági

nyomtatványok

kaphatók az

Aradi Nyomda Részvénytársaság

nyomdájában,

József főherceg ut 22. szám.

(Bejárni a Kossuth-szoborral szemben.)

Kalmár József

villanszerelő

Arad, Salacz-utca 2. sz.
Telefon 242. Telepon 242.

Ajánlja

költözködők figyelmébe:

villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden e szakmába vágó munkát. Pontos és gyors munka. 481

Raktáron tart:

villanyos csillárokat, villanyos főzőedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszűtő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket.

Ajánlunk

ősmert, kiváló minőségű, magas hőfoku és tüztartó

légszesz-kokszot

az aradi légszeszgyár terméke darabos- és dió- osztályozásban tetszés szerinti mennyiségben

házhoz szállítva

és teljes waggonrakományokban bármely vasut állomásra

a legolcsóbb gyári áron

Kneffel Károly és Fia

szén- és koksz-nagykereskedése
Aradon. Városi és megyei telefon 139.

Legjobb óvszer járványos betegségek ellen, mint Typhusz, kolera stb.

Figyelem!

a természetes

Krondorfi

savanyuviz

űdit, frissít, gyógyít.

Bar, pezsgőhöz legjobban alkalmas. 617

FOG- tőzések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színelével azonos porcellánból. ::

FOG- koronák, hidak, egész fogcsorok szájpadiás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból. ::

FOG- kövek eltávolítása, fogak fehérítése és hibás fogcsorok átalakítása, valamint javítása. ::

FOGHUZÁS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban nemkülönben Amerikában a legkiválóbb fogspeciálistáknál mint asztalens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legelőkeltebb műszereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessek.
TELEFON: 10-11. SZÁM. 167 **JACOBI GYULA** vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17.

4770-1915.

Hirdetmény.

As esetleg bekövetkező élélmiszert hiányra való tekintettel felhívjuk Arad város közönségét, hogy az összes vetésre alkalmas kerteket és területeket korai fészélék félékkel vesse be.

A korai fészélék-közül főleg a következőket ajánljuk:

Kelkáposzta, fehérkáposzta, kalarábé, spinót, tök, petrezselyem, sárgarépa, paradicsom, uborka, vöröshagyma s általában minden fészélék félé, mely a háztartásban feltétlenül szükséges.

A városi kertészet a szükséges

palántákat a város közönségének díjtalanul rendelkezésre bocsájtja. Arad, 1915. március 8. Városi Tanács.

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket csillárokkal együtt, kedvező feltételek mellett szerel és szállít 8361

Koch Dániel
Arad, Deák Ferenc-utca 42 sz.

Vasesztergályos

ki szakmájában teljesen jár-tas s katonamentes, kedvező feltételek mellett

alkalmazást nyer.

Rudai 12 Apostol Bányatársulat, Brád.
(Hunyad vármegye)

2014-1915. absz.

Hirdetmény

a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek adója alá tartozó jövedelmek bevallása tárgyában.

A magyar korona országai területén bel- és külföldiek által ipari, kereskedelmi, pénzügyi, szállítási s bármilyen más haszonhajtó célból nyereségre alakult vagy üzlemben tartott s nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek üzleti jövedelmeik után, amennyiben ezek a bányaadóról szóló törvény határozmányai alá nem esnek, az 1878. XXIV. t.-c.-ben meghatározott elvek és szabályok szerint adoznak.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek igazgatói vagy ügyvezetői a közönségi előjárásánál (városi adóhivatalnál) az 1915. évi március 15-31. közötti időben benyújtandó üzleti jövedelem bevalláshoz a részvények utáni osztalékok, illetőleg kamatok leosztására és kifizetésére vonatkozó közgyűlési határozatnak szabályszerűen hitelesített kivonatát s a vállalat, egyesület jövedelmi mérlegét (nyereség- és veszteség-számláját) csatolni tartoznak. Ha a jövedelem mérlegben más kösségekben lévő fióközletek jövedelmei is benyújtatnak, e körülmény a fióközletre eső jövedelmek kitüntetése mellett a bevallási iven megjegyzendő.

Az adóalap helyes megállapítása céljából a vallomáshoz csatolandó még:

1. a vállalat tulajdonát képező állampapírok vagy egyéb adómentes értékpapírok jegyzéke,
2. az üzleti költségek részletes kimutatása,
3. a közgyűlési határozatnak, a behajthatlan követelések törlesztésére vonatkozó kivonata

Mindazok a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek, melyeknek igazgatóságai a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek adója alá tartozó jövedelem forrásokat az államkincstár megőrzésére irányzó szándékkal a t. szíval, akik a számadást díjtalanul mondják be, vagy titkolják, avagy ha us valóban nem, az adószámlák egészeben vagy részben hibás, eltorzított s a követelt jövedelmi kitüntetés miatt az 1903. évi XI. t.-c. 91. (az 1903. 50,000 sz. hiv. 5. számú és 1904) § a értelmében büntetendők.

Kelt Arad, 1915. március 4.

A városi adóhivatal.

A tavaszi és nyári Gerő cipők

csoport árusítása megkezdődött.

Kérjük összes kirakatainkat megtekinteni. 841

Cipő Tőzsde
ARAD,
Apolló Mozi mellett.

Kávéház-megnyitás!

Értesitem a t. nagyérdemű közönséget, hogy az 801

„Ujvilág”-kávéházat
(Árpád-tér) megnyitottam.

Kitűnő, hamisítatlan kávé-hazi italok és ételekről gondoskodik. Kiváló tisztelettel

Nagy Mihályné

A drága tüzelő anyag mellett sokat megtakarítunk

ha a befűtésnél

olcsó alágyujtásra való papírt

használunk. Kb. 50 kőrös bálakban csomagolva kapható; bálanként 2 koronáért az

Aradi Közlöny
kiadóhivatalában.

4598-1915. ad.

Hirdetmény.

A m. kir. ministerum 721-1915. M. E. számú rendeletek 2. §-a alapján a tengeri lístérter követelhető legmagasabb ára Arad sz. kir. város területére 1915. évi március 1-től kezdődő hatályos mértékéül megállapítjuk meg. Arad, 1915. február hó 28.

A városi tanács.

A szépségápolás titka a használandó szépítő szerek helyes megválasztása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőcse
Rozsnyay Serail krémje.

Minckeltő kipróbált jó hatású készítmény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fillér. 1 tégely krém 1 korona.

Szines arceporok!!!

Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, lila, testszín, sárga, barna Színházi vagy este kávéházi világításnál csodás hatásu.

Kapniaid:

Rozsnyay Mátys győri szertárában Arad, Szabadság-tér.

Apró hirdetések.

Miként lehet az apróhirdetést feladni?

1. A hirdető teljes címének feltüntetésével.

2. Jelige alatt.

3. Oly értelemben, hogy a hirdető címét csak a kiadóhivatalban lehet megadni.

4. Legalkalmasabb — amennyiben akadályba nem ütközik — az első mód, mert a címnek a lapban való közlése mellett gyorsabban lehet az ügyet elintézni.

5. cím utáni tudakozódás idővesztéssel jár.

6. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

ELLÁTÁS.

Jobb családnál

ízletes házi-étet kapható, ugyancsak házon kívül is. Ugyanott egy elegáns butorozott szoba kiadó. József főherceg-ut 1., II. 12. 912

ALKALMAZÁST NYER.

Szerény igényű

kisasszony, ki a magyar és német levelezésben, valamint a könyvelésben jártas, azonnal felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 918

Irodai

teendőket gyakorolt, gyors- és gépirásban járatos kisasszony azonnali, illetve f. hó 15-iki belépésre helybeli részvénytársaságnál alkalmazást nyer. Ajánlatok „Tartós” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendők. 990

Correpetitort

keresek gymnasia mellé a délutáni órákra. Ajánlatok „Correpetitor” címen a kiadóhivatalba intézendők.

ALKALMAZÁST KERES.

Délután

5 órától munkát vállal perfekt könyvelő, gyors- és gépirónő. Cim a kiadóhivatalban. 711

Hadmentes

nős gépkészítő segéd ispáni vagy kocsári alkalmazást keres azonnali, vagy későbbi belépésre. Megkereséseket „Gazda” jeligére a kiadóba kérek. 868

Intelligens

urnő, ki a háztartásban és főzésben teljes gyakorlattal bír, kézi munkát és házi ruhákat szépen varr, urcsaládhoz vagy magános urnőnél alkalmazást keres. Érdeklődők leveleit a kiadóhivatal továbbítja „Intelligens” jelige alatt. 866

Varrónő,

ki a női ruha szabásban és varrásban teljes jártassággal bír, urcsaládhoz ajánlíkodik. Vidékre is elmegy. Cim a kiadóban. 884

Irodai teendőket

magyar- és német levelezésben teljes jártas birtalalnok, délutáni foglalkozást keres. Megkereséseket „Hivatalnoknő” jeligére a kiadóba kérek. 893

KIADÓ LAKÁS.

Csalósan

butorozott szoba előszobával, kiadó. Asztalos Sándor-u. 1. sz. I. emelet. 907

Szent László-utca 6. szám

házban I. emeletén 4 szobás lakás, hozzátartozó mellékhelyiségekkel együtt f. évi május 1-re kiadó. Bővebb felvilágosítást ad Burza Simon vaskereskedő-cég és Dr. Bedő Árpád ügyvédi irodája. 744

Magánház,

mely áll 6 szoba, fürdőszoba, nagy pincével, külön házmesteri lakással, május 1-re kiadó. (Esetleg eladó.) Ugyanott 4 szoba, fürdőszoba is kiadó. Magyar-u. 18. sz. 874

Kiadó

Asztalos S.-u 2-3. sz. alatt 2 utcai, 1 udvari, hálófülke és fürdőszobából álló II. emeleti lakás a szükséges mellékhelyiségekkel, azonnali, vagy 1915. május 1-re. Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Katonatiszt

házaspárnak alkalmas butorozott szoba, előszobával kiadó. Dobó-u. Dangi-ház. 887

2 szobás

udvari lakások Andrassy-tér 8. sz. alatt azonnali kiadók. Bővebbet a házmesternél.

Boros Béni-tér 20. szám alatt

II. emeleten utcai 3 szobából és mellékhelyiségekkel álló modern erkélyes lakás. II. emeleten utcai 2 szobából és mellékhelyiségekkel álló lakás. Boros Béni-tér 20/b szám alatt II. emeleten utcai 2 szobából és mellékhelyiségekkel álló lakás, folyó év május 1-re kiadó. Értekezhetni: Laender Aladar gézfűrésze irodájában. 906

3-4 és 5 szobás lakások

ujjonnan festve, minden hozzátartozó kényelmes mellékhelyiséggel, irodának is alkalmas, azonnali kiadó Hassinger-u. 6. Ugyanott több pince raktárnak kiadó. 8081

Ferenc-tér 6. sz.

alatt 4 szobás lakás nagy előszobával és mellékhelyiségekkel május 1-re 1100 koronáért kiadó. További felvilágosítást ad a tulajdonos, öv. Brunhuber Kálmán öv. Mészáros. 478

1 kétszobás

udvari lakás előszobával, május 1-re kiadó. Thököly-tér 4. szám. 808

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Náder Gyula és Fia

kézműves és villanszerelési üzlete Weitzer János u. 11. Mindennemű javítások és felszerelések, hajnyírógépek és borotvák köszőrülése legpontosabban eszközölhetnek. 143

Nemesfűz

dugványok, málna, ribizke, pöszméte tövek és bokrok, díszcserjék és fák, rózsák, gyümölcsfák, utcai sorfák és mindentéle falskolai termékek jutányos árban beszerezhetőek: szatmári Szabó István faiskolájából Pankota. Árjegyzék ingyen. 807

Háztartási

cikkek elkötözés miatt eladó. Weitzer-utca 8. II. em. 840

Burgonya,

zöltség, hagyma kapható Rubinstein Mór számitónál Arad, Minorita-palota. Telefon 188. 895

250 darab

2 éves, páronként 150 kg. súlyú sertés azonnal eladó. Bővebbet az Eső Újszentanna-i Takarékpénztárnál. 908

Papírszalvéta

1000 db. 5 koronáért kapható Pichler Sándor papírkereskedésében, Szabadság-tér. 781

Veszek

uraktól levetett férfi ruhát, téli kabátot, városi és utazói bundát a legmagasabb áron. Mindennemű használt butort veszek. Biejer Ignácz, Szent-Pál-u 12. 899

Fürdőszoba

berendezés használt, jókarban lévő, megvételre kerestetik. Ajánlatok a kiadóba kérek. 898

Burgonya.

kiűnő ízű, kisebb-nagyobb mennyiségben, házhoz szállítva kapható Niederhauser Gyula gazdasága, Arad, postafiók 133. 849

ÜZLETEK.

Boros Béni tér 20. szám alatt 2 bolti helyiség azonnal kiadó. Értekezhetni Laender Aladar gézfűrésze irodájában. 905

Beosy-féle vendéglő

más vállalat miatt jutányos áron kiadó, esetleg eladó. Facán utca 7. sz. 892

KÜLÖNFÉLE.

Bármilyen

bádogos és vízvezetési munkát készít Diamant Jenő Arad, Weitzer János és Kazinczy-utca sarkán. 2991

2018—1915. ahsz.

Adófizetés iránti hirdetmény.

Alulírott városi adóhivatal ezenel felszólítja mindazokat az adózókat, akik a városi adókönyvben előírt és az 1909. évi XI. t. c. 26

§-a értelmében esedékes adó tartozásukat e hó 15-éig be nem fizették, hogy azt járulékaival együtt a jelen hirdetmény közzétételétől számított 8 napon belül, vagyis e hó 24-ig az alulírott városi adóépítésbe, annál is inkább fizessék be, mert ellenkezéskor esetben ellentük a zálogolási eljárás azonnal meg fog indíttatni.

Arad, 1915. február 15.

A városi adóhivatal.

Aranyat és Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becserél; ugyancsak régiségeket vesz és elad.

Losonczi Lajos

órás és ékszerész üzlete ARAD, Szabadság-tér.

Telefon 964.

1515—1915. pm.

Hirdetmény.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter ur 8190—1915. számú rendelete alapján felhívom mindazokat, akik felesleges tengeri készleteket az Országos Gazdasági Bizottság részére metermérségeként 27 korona, illetve 30 korona ár mellett eladni hajlandók, ezen szándékukat folytatólag hivatalomnál 48 órán belül annál is inkább jelentsék be, mert ellenesetben tengerijük a hatóság által megállapított árak mellett lefoglaltatni fog.

Arad, 1915. március 4.

Varjassy,
polgármester.

9142—115.

Hirdetmény

A magyar királyi Belügyminiszter ur 4988—1915. eln. számú közzététele alapján ezennel közzétesszem, hogy a pozsonyi várparancsnokság a várban lévő katonáknak hozzátartozóikhoz intézett leveleit akként szándékozik továbbítani, hogy a leveleket tartalmazó csomagokat léggömbökre akasztja és azokat szabadon bocsátja.

Azon egyén, ki ily léggömböt talál, köteles a posta csomagot a legközelebbi hatóságnak átadni, hól az illető a postacsomag kézbesítéséért 10 (Tíz) korona jutalomban részesül.

Felhívom ennél fogva mindazokat, kik a város területén vagy határában netán ily léggömböt találnak, azokat a postacsomagokkal együtt a rendőrkapitányi hivatalban azonnal szolgáltatásuk be, hól részükre a 10 kor. jutalmat kiutalványoztatni fogom.

Arad, 1915. február 27.

Grein
főkapitány.